

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

סמרטפון
רק עם ואצאפ!

אפשר!! וכדאי!!
מרכז הזמנות ארצי
052-2-129-129

אספקה לכל חלקי הארץ תוך 24 שעות
רח' פינס 9, ירושלים | Zolphone.co.il | זולפון

החל
מ 499 ש"ח

מי אמר פורים ולא קיבל?

התעוררות ארצית
ביוזמת עיריית
תל אביב / כתבה

גורם במאמץ
"הקורונה
את הבחירו

לפתיחת הקלפיות: חשש ממשי כי הנגיף שמדאיג את כל העולם ישבש גם פשרות שיופץ פייק ניוז בנוגע להתפשטות הווירוס במטרה להוריד את שיעור הבחירות במסגרת תוכנית חשש מ"א

יזם לנצל לטובתו את החלל הציבורי שסביב דולפיין ורדיוס כוכ בניו יורק לסיקור באינטרנט את הבחירות במסגרת תוכנית חשש מ"א

המגמה והבחירות

ינערכים
התפטרות
בית בישראל

מבהלת הקורונה ועד סערת הבחירות

איד יהודים חושבים על זה?

נוסע שני מ"ספינת הקורונה", שנמצא בבידוד בתל השומה, אובחן אמש כחולה וזרע מנג'ל משרד הבריאות • היום: רכבת אווירית תחזיר לדרום קוריאנה כ-1,000 מלבד החרדה מהנגיף - קבוצת תירים ששוכנה במלון באשקלון נחשפה גם לנגיף

שרית רוזנבלום, מאיר תורג'מן, אלישע בן ציון, יעל מרידסון, תמר טרנבלייך ודוד ורמיר אייכנר

איפה את בליל פורים?

הרקדת הענק!
של מדרשת אוריה

יום שני י"ג אדר 9.3 21:30

אולמי נאות ירושלים, בני ברק @ חניון ב.ס.ר 4

פרטים והרשמה באתר או ב f | שני: 052-7710939
20 ש בהרשמה מראש | 30 ש בערב האירוע

ערב לימוד

אפיסת אלקה אפאים

יום שלישי ז' באדר 3.3 במדרשת אוריה, הרימון 3 גבעת שמואל

הרב ברוך סליי	17:00
הרב יהונתן נמדר	18:15
הרב חיים ברוך	19:15
הרב יהושע שפירא	20:30
"נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי" רות בנאי על מסע ארוך ומפולת גיור, זוגיות והאבת ה'	21:15

בהרשמה מראש:
25-ש לשיעור | 50 ש לערב מלא

הפעם חייבים לנצח!

מצטרפים עכשיו למטה המתנדבים!

מביאים 61 מנדטים למפלגות הימין!

300,000 מצביעי ימין לא הלכו להצביע בבחירות האחרונות.
הפעם חייבים להוציא אותם לקלפיות ולנצח!

מה עושים?

ביום הבחירות מממשים את זכות ההצבעה שלנו, ולאחר מכן יוצאים לעיר הגדולה להמריץ את אחינו, שותפינו לדרך, ללכת ולהצביע למפלגות המחנה הלאומי.

זדים לימין

המטה להגברת ההצבעה למחנה הלאומי

מוקד מתנדבים
058-3626109

להצטרפות חפשו בגוגל
"זדים לימין מטה מתנדבים"

**כשהם פסלו אותי, הם פסלו אתכם.
הם נטשו אותי, וינטשו גם אתכם.**

בלי עוצמה יהודית, הליכוד שוב יברח לפרץ-מרץ,
בנט ושקד ינטשו לגנץ, וגפני-דרעי ימכרו אותנו
תמורת התקציבים.

איתנו הם יהיו חייבים להקים ממשלת ימין, במקום
ממשלת שמאל עם לפיד ומרצ. רק עם 4 המנדטים
של עוצמה יהודית יש 61 לממשלת ימין!

**באהבת ישראל
איתמר בן גביר**

נץ

עוצמה יהודית בראשות
איתמר בן גביר

**בן גביר זה אח
אבל לא זודקיים
קולות לפח!**

לא מתפשרים.

- מנהל האגודה לגאולת קרקעות בעיר העתיקה בירושלים

- חבר בוועדות המאבק נגד הסכמי אוסלו

- ראש עיריית ביתר ותושב ההתנחלות עוד מימי הקמתה

- חבר מועצת יש"ע

- בתחילת האינתיפאדה השנייה, העביר את משרדו לאוהל מחאה שהקים על הדרך לביתר מול הכפר חוסאן

- ממובילי מאבק מועצת יש"ע לתקצוב ההפגנות נגד תוכנית הגירוש

- ניהל מאבק עיקש נגד החדירה של הנשים הרפורמיות לרחבת הכותל, החל את מסורת תפילת בנות הסמינרים והאולפנות מידי ראש חודש

- הוביל את המאבק על השבת בירושלים ומניעת כניסת רפורמים לירושלים כמ"מ ראש העיר בירושלים

האמת שלך נמצאת במקום ה-8 ברשימה!

מכניסים את יצחק פינדרוס לכנסת

מטה הציננות הדתית
יהדות התורה

ימיו

למהדרינו!

שיחת חברים

עם מיני יוספי

ולאנתי את הילד - איך אפשר להיות לא מרוצה מציון מאד במבחן? הילד ענה לשאלתו של מאוה יצירתי...
 'כשאני מקבל מאד, אבא אומר: אם במבחן הילד יכולת לקבל מאד, אז למה במבחנים אחרים לא?'

ואפילו יותר מהנורמה

לשמח? בסוגריים אומר לכם שהשאלות הללו מצאו חן בעיניי, וחשבת על כך שזאת הצעה יפה לפעילות ביתית בחודש אדר. תנסו לשאול את כל אחד מבני הבית שלכם את שתי השאלות: 'מה משמח אותך', ו'את מי היית רוצה לשמח'... בכל אופן, אותו חבר סיפר לי שבאחת הפעילויות שהוא העביר, אחד הילדים שהשתתף היה נראה די עצוב. לשאלתו, הילד הסביר שהוא מאוד רוצה לשמח את אבא שלו, אבל אבא שלו אף פעם לא מרוצה. תמיד כשהוא מביא מבחנים הביתה, לאביו יש טענות. "הילד אמר בכאב" כך סיפר לי אותו חבר, "שאפילו כשהוא מקבל מאד במבחן, אבא שלו לא מרוצה. תמהתי ושאלתי את הילד - איך אפשר להיות לא מרוצה מציון מאד במבחן? הילד ענה שאבא שלו מאוד יצירתי... 'כשאני מקבל מאד, אבא אומר: אם במבחן הזה יכולת לקבל מאד, אז למה במבחנים אחרים לא?'" הסיפור של הילד הזה ודאי מאוד כואב, ובמיוחד אם מדובר על אבא עם כוונות טובות. יש הרבה אנשים שזאת הדרך שהם רואים כנונה לדרבן את הילד שלהם ולהעצים אותו. אבל אנחנו יודעים, כמו שגילו לנו חז"ל הקדושים (ולכהדיל, כיום אותו רעיון גם נפוץ בעולם המודרני), שהדרך האמיתית להעצים מישוהו עוברת דרך חיזוק הטוב.

פתרון מפתיע לדיסלקציה

בהשגחה פרטית, אחרי ששמעתי את הסיפור הזה, זכיתי לקרוא מכתב של הרבי מלובביץ', שנכתב בשנת תשי"ח (1958). במכתב, הרבי עונה תשובה לגבי מישוהו (כנראה יהודי מבוגר אפילו) שלא יודע לקרוא:

במה שכתב אודות מר.. שאינו יודע לצרף האותיות וכו', יש להתייעץ בזה עם רופא מומחה במקצועו. וכן לברר אשר לפעמים תכופות, בכגון דא - בכמה פרטים וענינים מפותחים האנשים די צרכם, ואפשר גם יותר ממדה הממוצעת, וכשמסדרים אותם באופן שיכולים להשתמש בכשרונם המפותח, לפעמים מתפתחים לאט לאט הענינים שלעת עתה אינו כדבעי.

סדר התשובות של הרבי לבעיה של פלוני "שאינו יודע לצרף האותיות", ממש מיוחד. בהתחלה הרבי עונה לו שיפנה דבר ראשון להיבט המקצועי המקובל. קודם כל ישנה תשובה שמקובלת בעולם הגשמי - ללכת לטיפול. להתייעץ עם רופא מומחה, כמו שמקובל באותה העת ובאותו מקום. אחר כך, הרבי מחדש מבט יותר עמוק. הוא אומר לשואל: דע לך, בדרך כלל הילדים או האנשים הללו, שנראה שיש להם ליקוי או אולי דיסלקציה כזאת או אחרת, לא רק שלא חסר להם משהו באישיותם, אלא הרבה פעמים הם הרבה יותר מפותחים מהנורמה של שאר האנשים בני גילם: "בכמה פרטים וענינים, מפותחים האנשים די צרכם, ואפשר גם יותר ממדה הממוצעת".

בסוף, הרבי מוסיף חידוש עוד יותר גדול: אם נחפש כמה מתבטא כישורונם המיוחד של אנשים כאלה ונעזור להם לפתח את אותו כישורונם, הרבה פעמים, כך כותב הרבי, כתוצאה מעבודה כזאת מסתדרת גם הבעיה שהיתה בלתי פתורה.

מחשבות של אדר

באופן אישי, המכתב הזה שימח אותי מאוד. מה בעצם הרבי אומר? אם יש בעיה שבן אדם תקוע אהה, אז במקום להתעסק באותה בעיה באופן מופרז, אפשר לפנות לטיפול מקצועי ובעיקר למצוא באותו בן אדם את החוזקות שלו, ולהביא אותן לידי ביטוי. חוץ מזה, אנחנו לומדים (כאן צריך להניע את הבוהן של היד כמו בלימוד ישיבתי), שלא רק שכך עוזרים לבן אדם להתפתח בחוזקות שלו, אלא גם יש סיכוי טוב שממילא נעזור לו לפתור את הבעיה העיקרית, שבגללה נדרשנו לכל הסיפור. אני מקווה שגם אתם שמחים כמוני מהמענה הזה של הרבי, שלדעתי הוא גם מתאים לעבודה של חודש אדר.

הרי כמו שאמרנו: חלק מהעבודה של חודש אדר - חודש המרכיבים בשמחה - היא השמחה וההתבוננות בטוב שיש לנו. כשיש לנו בעיה, צריך לחשוב כך: 'נכון שיש עניין מסוים שלא הולך כראוי, אבל בוא תחפש ותמצא כמה אתה טוב, ואפילו יותר טוב מהנורמה'. כך אפשר לעזור לעצמנו ולאחרים, להוציא את הטוב מהכוח אל הפועל.

שלוש חברים! חודש אדר שמח! חודש אדר הוא חודש שבו ה' יתברך נותן לנו שיעורי בית מיוחדים - להרבות בשמחה. אתם יודעים שחלק עיקרי בעבודה על השמחה, הוא החלק של ראיית הטוב. כשיהודי מלמד את עצמו לראות כל הזמן את הטוב שקיים בחייו, אז הוא חי בשמחה. אם העצבות משתלטת, היא לא מאפשרת לראות שום דבר טוב בחיים. העצבות מאוד שתלטנית, ולגמרי מעלימה את הטוב. השמחה לעומתה, מאירה את כל הטוב שיש לנו, גם הקטן ביותר, ומחזקת בנו במיוחד את האמונה בהשגחה הפרטית.

השמחה מובילה אותנו גם להודיה. כשרואים את כל הטוב, התודה יוצאת באופן טבעי. ישנו יהודי, חסיד ברסלב, בשם הרב ישי סוקר, שכל עניינו בחיים הוא לעודד אנשים להודות. אתם מכירים מן הסתם, משמיעה או קריאה בספרים הקדושים, ולפעמים גם זוכים להכיר אנשים כאלה, שלוקחים עניין מסויים בהוספת הטוב בעולם, ורואים בעניין הספציפי הזה את עיקר שליחותם בעולם. יש משהו מאוד משמח בלפגוש אנשים שמתמקדים ומתמקצעים בעניין רוחני אחד, שאותו הם מקדמים כל חייהם והוא הדגל המבורך שלהם.

אז פעם אחת, כשפגשתי את הרב סוקר, שמעתי ממנו רעיון קצר ומעניין. הוא אמר לי שהמילה 'התודה', יוצאת בגימטריה - גאולה שלמה... גם כדי להיפתח לאמירת התודה אנחנו צריכים לראות את הטוב.

לא מרוצה ממאה

יש לי חבר שעובד עם נוער בבתי ספר בתור מפעיל תכניות לפיתוח והעצמה אישית. הוא סיפר לי פעם על פעילות לכבוד חודש אדר, שבה הוא שאל כל ילד שתי שאלות: 'מה משמח אותך', ו'את מי היית רוצה

בס"ד

בוקר לימוד ביום הבחירות

אי"ה, יום שני ו' באדר (2 מרץ)

9.30 התכנסות וכיבוד קל

10.00 הרב צבי יהודה לאו
ראש ישיבת "נתיבות יצחק"

הפוליטיקה של שושן הבירה

10.45 קפה ועוגה

11.00 הרב ד"ר יואל בן נון
ישיבת הר-עציון

מלחמות עמלק בתנ"ך ממשה עד דוד

12.00 הרב ברוך רוזנבלום
בדרשה מרתקת

למה מתחפשים?

13.00 תפילות מנחה

הציבור מוזמן

היכל יהודה, רח' בן סרוק 13 תל-אביב
 ליד פינת הרחובות אבן גבירול ו'ז' בטיססקי • חניון צמוד (בתשלום)
 לפירוטים: 050-2124364

לקבלי תחומת בטיססקי: 054-572-0000
 לקבלי תחומת עזרתא: 054-572-0000

פתק שם

פעמיים כי טוב!

שם

התאחדות הספרדים
שומרי תורה תנועתו של
מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל

גם שומרים על
מדינה יהודית

גם שומרים על
בנימין נתניהו

שם

מדינה יהודית

דברנו של עולם מה יהיה??

מחשבות של יהודים מאמינים

גניץ יסתער על מעוזי הימין

בכחול לבן: מתקן להגדלת היתרון בפסגה • החסר: גניץ ידאג לישראל
תניהו יצטרך לדאוג לחשפטו" • התקווה: לא להיפגע מ"התחד החמישי"

לפקוח את העיניים ולצחוק

הרב שמואל אליהו

רב עיר הקודש צפת

כולנו מכירים את הסיפור על רבי עקיבא עם השועלים בקודש הקודשים, איך שהוא צוחק וחבריו בוכים. כשהוא מסביר את עצמו, חבריו קולטים ומסכימים איתו. מסתבר שהסיפור בגמרא הוא לא סיפור היסטורי אלא הלכה למעשה. אם תלמד, תוכל להסתכל על המציאות בעיניים האלה.

יגאל קוטעי היה רגיל ללוות את הרב משה לוינגר זצ"ל. פעם אחת, בתקופה שהישוב היהודי בחברון היה עדיין קטן, הם נסעו בין הכפרים הערביים והוא שאל את הרב לוינגר: "מה נעשה עם כל הערבים הללו?" הרב לוינגר הרים את עיניו, הסתכל ימינה ושמאלה ואמר: "אני לא רואה פה ערבים". הסיפור הזה מסביר לי מאיפה רבי עקיבא שאב כוח להעמיד כל כך הרבה תלמידים, ומאיפה הרב לוינגר שאב כוח לבנות את חברון.

חייבים להבין. רבי עקיבא צוחק לא בגלל שהוא לא רואה את השועלים, רבי עקיבא צוחק כי הוא רואה הרבה יותר טוב. הוא רואה למרחוק. הוא רואה את עם ישראל חוזר לארצו ובונה את ירושלים, הוא רואה עם חזק ששולט והילדים שלו לא מפחדים לשחק ברחובות העיר.

בדורנו קל יותר לקנות עיניים כמו של רבי עקיבא. די בכך שתסתכל על כל מה שקורה בעם ישראל במשך מאה השנים האחרונות, בשביל לראות עין בעין איך אלוקים מנווט את העולם. גם כשמלכי בשר ודם שולטים, הוא באמת מנווט ומוליך אותם ליישום כל הנבואות הכתובות בתורה ובכל דברי הנביאים.

תראו מה קרה בעניין קיבוץ גלויות - אלוקים ניווט את בלפור, הרצל, האר"ם, בן גוריון ועוד מאות אלפי אנשים אחרים שעלו לארץ. בתוך מאה שנה צמחנו מ-54,000 יהודים בארץ ישראל ל-6,800,000 יהודים בישראל. רואים בחוש את בניין ירושלים. ממש "בונה ירושלים" באמצעות חברות בניה. רואים בחוש את הארץ השוממה הופכת לארץ ברכה, כל דונם בארץ נותן פי שלוש תנובה מהממוצע העולמי. רואים את ישראל המעצמה השמינית בעולם לפי מדדים בין לאומיים. רואים את הנהירה הגדולה של ערבים מירושלם ועזה לאירופה. 60,000 רק מעזה, ורק בשנה האחרונה.

רואים בחוש איך החכמה של ישראל מובילה בעולם. שתוחלת החיים של יהודים בישראל היא ראשונה בעולם. ממש "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה". רואים בחוש כי הריבוי הטבעי של הנשים בישראל הוא הגבוה ביותר בעולם המערבי. כמעט פי שניים! ממש "והטיבך והרכב מאבותיך".

אם רק מתבוננים בעיניים פקוחות, רואים עין בעין שאלוקים לוקח אותנו יד ביד למקום שהוא הבטיח. ואנחנו לא אומרים את זה בגלל אמונה של 'קבלת עול' שהשכל מבין והלב לא כל כך, אנחנו אומרים כך כי אנחנו רואים עין בעין איך הכל מוכן לגאולה. אולי זה מה שהרבי מלובביץ' היה אומר: "המשיח תלוי ביהודי שיפקח את עיניו ויראה איך הכל מוכן לגאולה".

העיקרי של ימינו אנחנו או השמאל

לקוטי תפילות

ידידיה ליבוביץ

ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו! אנו יודעים בוודאות מוחלטת ומאמינים באמונה שלימה שאין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך ואין תנועה שמתרחשת בלעדיך ואתה פועל ומפעיל את הכל. וכל תנועת החיידקים המפחידים נעה אך ורק לפי פקודתך, ונוחתת רק על מי שאתה מסמן לה לנחות. אז ה', בבקשה... תרחם עלינו... תרחיק את זה מאיתנו כמטחורי קשת. ולכל ידח ממנו נידח... ולא רק מאיתנו אלא מכל האנשים הטובים שבאנושות כולה. הסר מאיתנו את הסבל הזה והבהלה, והנוקים האדירים שנגרמים ממנה.

ה', יש לי רעיון... תעשה שהמומחים היהודים בארץ ישראל ימצאו את התרופה למגפה! ה' - זה יהיה אדיר! כי מציון תצא תרופה! לאנושות כולה! ומתוך כך - ודבר ה' מירושלים! הרם קרן ישראל עמך! הרם קרן משיחך! תיטע בליבנו את ההכרה שאנו בניך ואתה אבינו, אנו עבדיך ואתה מלכנו, אנו רעייתך ואתה דודנו, אנו מאמריך ואתה מאמירנו! שאנו הזרוע הביצועית שלך בעולם לגלות את טובך בעולמך! הטוב הכי פשוט והכי מורכב, הכי נמוך והכי גבוה, הכי גשמי והכי רוחני.

בקיצור, ה', בבקשה... ברור שאתה מבשל כאן משהו ענק ואדיר, וברור שזה לגמרי חלק מהביורוד האדיר שהעולם עוד צריך להתברר... אבל ה', בבקשה, תברר ברחמים... גדולים... לא על ידי סבל וחולי... לא על ידי יסורים קשים... ה', אנחנו רוצים את ההתבררות אבל על ידי בריאות, שמחה, אמונה גדולה, התפעמות, התעוררות, התלהטות...

ה', ברור שאל תשאיר את העולם כמו מקודם. ברור שמעולה שתנער את העולם ושתזיז אותו ממקום הנוחות לעבר תנועה אדירה של טוב קוסמופוליטי (או איך שאומרים את זה) כללי כולל הכל וחובק הכל... אבל ה' - ברחמים... כי אתה ה' טוב ומטיב לכל... הטוב כי לא כלו רחמך והמרחם כי לא תמו חסדיך. וכל החיים יודוך טלה ויברכו את שמך באמת!

ישראל הוציאה כבר יותר מ-100 מיליון שקל על היערכות לקורונה

רות שערס בבורסה של תל אביב בצל החשש מהתפרצות בישראל • המשבר בענף זירות מתרחב וגם עסקת המכירה של ישראליר מתרחקת • העצמים שנדרשים שאר בביורוד אינם מקבלים מענה • אבל צרכני החשמל ירוויחו - המשבר איפשר ז החשמל לרכוש גז נוזלי במחיר הנמוך ביותר אי פעם • כיצד ישיפעו החששות מהאטה כלכלית על החלטת הריבית? / עמירם ברקת, מיכל רז חיימוביץ, עמ' 62

אז למה להצביע הפעם ליהדות התורה

03

כי נציגי יהדות התורה הינם אנשים יראי שמיים שכפופים לענקי התורה והחסידות חברי מועצת גדולי התורה וממושמעים להם בכל דבר. זכות וכח התורה מלווה אותם כבר שנים.

**שותפות
מנצחת**

04

כי נציגי יהדות התורה כבר שנים נמצאים עמוק בגוש הימין והם מאז ומתמיד נגד תוכנית חלוקת הארץ והיו שותפים אקטיביים בבניית ופיתוח הארץ. מצביעי יהדות התורה הם כמעט 50% ממספר המתיישבים ביהודה ושומרון.

שמינייה לימין

**יהדות
התורה**

01

כי נציגי יהדות התורה הם אוהבי תורה וחסידות, ואוהבי ארץ ישראל. אל לנו לשכוח שהמשותף ביננו רב על המפריד.

**אתה בידיים
של תורה וחסידות**

02

כי נציגי יהדות התורה אמונים על הכרת הטוב וברגע שייספרו הקולות וכולם יראו שאלפי מצביעים מהציונות הדתית הצביעו ליהדות התורה, נזכה למכפיל כח בכנסת בדמות שמונה נציגים נוספים.

**יהדות התורה:
מבטיחים ומקיימים**

מדינת טרור פלשתינית
מתפוצצת לנו בפנים

טב

ימינה
הימין החדש - תבית היהודי
האיחוד הלאומי

יוצאים מהבית עכשיו
כדי שלא נצטרך לצאת אחר כך

ימינה

ימינהמונים
חפשו אותנו:

צבי יחזקאלי

פורים הוא הפיילוט לכל השנה. אם אתה קולט את זה בפורים, אתה יכול להמשיך את זה לכל השנה. כבר לא צריך יין, רק זיכרון. הייתי שם. אני זוכר. בפורים הבנתי את זה.

פורש ממרוץ היין

אחר, שתית ושמת אבל בכל פעם ששאלו אותך לגבי המן ומרדכי ענית תשובה הגיונית ולכן לא הגעת אל היעד. באסה.

ואחרי השאלות - שקט

חודש אחר כך, בליל הסדר, תוך כדי ארבע כוסות אתה מסתכל על בקבוק היין ואומר לעצמך "הרי היה לי את היין הזה בפורים, ודווקא עכשיו ממש נחמד ואני מתחיל לתפוס ראש... למה בפורים זה הסתבך?". למה בפסח לא קורה שאתה לא יכול להבדיל בין אפיקומן להלל?

רמז ראשון. ברגע שאומרים לך שהמטרה בפורים היא להשתכר ולשבת בסעודת מצווה, אתה אומר מה הבעיה ומיד רץ למטרה. מתחיל לשותת ולהרים לחיים עם כל מי שנכנס לבית עם משלוח מנות. יש מטרה ואני מסתער עליה בהרבה יין. יופי. אלא שהמטרה הזו חומקת ממך ככל שאתה רץ אליה. כאילו איזה רדאר סמוי אומר לך: אחי זה לא הולך ככה; לא יודע איפה למדת את זה אבל זה לא מרוץ יין. אחי אתה לא בכיוון. יש כאן עניין עמוק יותר ורציני יותר שהוא קשור לצד הרוחני שלך ולא לצד של יכולת השתיה שלך תוך כדי ריקודים.

החג הזה כל כך גבוה, כל כך עמוק, כל כך מאיר, ולכן הוא דורש ממך עוד כמה רצונות ותנועות. יין, אומר רבנו, יכול להביא אותך לראש או לרש. זה בעצם תלוי בכך. מה הרצון שלך? מה המטרה? לאן אתה רוצה להגיע?

אחרי ששאלתי את עצמי בהתבודדות את השאלה הזו, השתרר שקט. וואלה אני לא ממש יודע. אני רץ לאן שכולם רצים ולא ממש יודע בדיוק. התפללת על זה? לא ממש. על מה יש להתפלל? יש המון. על כל רגע בחג היקר הזה. כולל המשתתפים במשתה. מה אני מרגיש כלפיהם, מה כל אחד מעלה אצלי. מה הפחד שלי? מה ההתנגדות הסמויה שלי?

פתאום החג הזה מקבל הרבה יותר משמעות עם כל הפרטים. איפה אהיה? מה יהיה עם אשתי והילדים? האם אני באמת מכניס את עצמי למרחב שיאפשר לי את ההתעלות הרוחנית הזו, או למרחב שיוכיח אותי בתיעול צר לעבר אכזבה. מה המטרה?

מעל הפיצול

המטרה היא להיות בשמחה ובעזרת מעט יין, שהוא לא המטרה, אתה אמור להגיע לרמה שאתה שמח בכל דבר. אתה אמור לעלות מעל הפיצול הזה שנקרא טוב ורע, המן ומרדכי.

"זוהי בחינת ח'יב אנש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", כי צריך לעלות אז אל בחינת זכרון בבחינת זכור את אשר עשה לך עמלק כנ"ל, אל הגורל העליון שרש הגורלות ששם פלו טוב. ואין שום רע פלל, רק משם ולמטה מתפצלים שני הגורלות, כל בחינת ארור המן וברוך מרדכי" (ליקוטי הלכות, פורים, א).

הכל עניין של פיצול שאתה רואה כאן בעולם, ובעזרת היין אתה אמור להגיע לקומה שמעליו. אתה מקבל אישור לעלות למקום גבוה של טוב, נותנים לך הזדמנות ואתה מאוד רוצה אבל לא יודע לאן. פורים הוא הפיילוט לכל השנה. אם אתה קולט את זה בפורים, אתה יכול להמשיך את זה לכל השנה. כבר לא צריך יין, רק זיכרון. הייתי שם. אני זוכר. בפורים הבנתי את זה. לזה התכוון רבנו שאמר שכל ההתחלות הן מפורים.

אם כבר הבנת ועלית לאותו מקום סימן שאתה בנקודת התחלה מקסימה לקראת השנה שתתקדם מכאן עד המשטה בשנה הבאה. מכאן אתה יכול לנסח את התפילה שלך לקראת פורים. מיד אחרי קריאת המגילה בערב, זה הזמן המתאים ביותר, השמיים פתוחים להקשיב לכל הרצונות והתפילות לקראת מחר. תרייק בתפילה ותראה שיש מקום כזה, לא רצים אליו אלא רוצים אותו בפשטות. רוצים ורוצים ואז היין נכנס לעבודה. פורים שמח. אחרי כזה פורים כולם יהיה מרוצים, כולל האישה והילדים. בעזרת השם.

פורים הוא חג מתעתע. לכאורה מה הבעיה? לשתות קצת, להשתכר ולא לזכור מה זה מי.

אבל בפועל, מסקר אקראי ומאוד מייצג בקרב חבריי, גיליתי שכולם איכשהו לא יוצאים ממש מרוצים מהמצווה הזו של עדלא ידע. יש תמיד תחושה טובה משולבת בחמיצות שנמצאת באוויר וחוסר ודאות, "מה, כך זה אמור להיות?".

אם יש חג שהייתי רוצה לראות במעבר במנהרת הזמן אחורה זה החג הזה.

לשתות זה דבר מקובל, זה קורה בכל חתונה או אירוע או קידוש, שלא לומר כמעט בכל פגישה משמחת בין חסידים. לבעלי תשובה יש עוד עניין עם הסיפור הזה. חלק ממשתתפי הסקר טענו שפורים הוא חג שנועד לגייר את כל מסיבות הטבע והחיים הקודמים שהיו לבעל תשובה בעולם הכלום והמסיבות. אז זה בעצם מעין יארצייט לחיים הקודמים, כמה שאפשר להכניס לגבולות הכשרות.

אז גם אם זה מחוסר ידע, או עם עודף ידע כמו במקרה של בעלי תשובה, כבר מחנוכה מרחפת באוויר השאלה של פורים, איך מפצחים את זה השנה? הניסיון מוכיח שתמיד יש איזו פינה שלא נסגרת. עד שאתה משתכר, אז האישה והילדים נכנסים לטראומה כשהם רואים אותך, ואז האישה רוצה ללכת כבר מהמשתה הזו ולסיים את מצוות החג. מנגד, הבעל מאוד רוצה להישאר בסביבה גברית עם מעט שימוש במוח... במקרה השני אם הבעל אחראי אז הוא אומר לאשתו כשהוא נוהג הביתה, באכזבה: לא הצלחתי להשתכר, שתיתי ושתיתי ולא קרה כלום, ספק אם יצאתי ידי חובה. במקרה

ספרא וסייפא
הישיבה הגבוהה לחסידות ואומנות לחימה שכונת רמות ירושלים

חגורה שחורה באהבת ה'

הישיבה הגבוהה לחסידות ואומנות לחימה

לימוד תורה על פי הפנימיות, עבודת המידות, הגוף והנפש על פי החסידות, בניית קומת הגוף וצירופו לקדושה דרך אמנויות לחימה ותנועה, התבוננות, התבודדות, עומק התפילה, השקטה, התועדויות, עבודת השמחה, דיבוק חברים, אהבת ישראל

אם הלב שלך בוער לה יתברך ההרשמה עדיין פתוחה

תיאום שבו"ש ובירורים התקשר >>
www.safravesaifa.org.il • 054-6959590

רבי יעקב יוסף כהן שליט"א ראש בית המדרש, ראש הכולל לפנימיות התורה

בתים אחרונים

עכשיו במחיר שלא יחזור

1,080,000 שח בלבד

איכלוס
מידי

בנוף ערים קסום בדרום של הצפון

טל מנשה | 7 דק' מחריש | 10 דק' מכביש 6

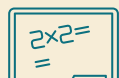
מרפסת גדולה
וגינה

בוסתן
"בראשית"

תנועות נוער
חוגים

מוסדות חינוך
גני ילדים
בתי ספר

ישוב קהילתי
דתי לאומי
חם ומחבק

לפרטים: שלמה 052-6071473

מפנקסו של חוזר בתשובה

עודד מזרחי | ORCHOZER@GMAIL.COM

טיפול שורש

המרדף נמשך. טום מצא באחד מחדרי הבית מטוס עם שלט רחוק והצליח לרדוף אחרי ג'רי, לגלחו עם הפלופלור ולהעיפו לעבר השמיים. ואו טום פגע לרוע מזלו בספייק הבולדוג המתנמנם במלונתו...

באותו רגע ג'רי הצליח לנחות עם בגד מחבל הכביסה. טום הכין שולחן וצלחת לקראת הארוחה שג'רי יהיה בה המנה העיקרית... לא רק שג'רי מצליח להתחמק בסיוע המנפיש (אנימטור), אלא שאחר כך ספייק מנחית מהלומות נוראות לטום. וכאשר ספייק מגדיש את

הסאה, מטוס השלט-רחוק מתפוצץ עליו והוא הופך לעפר ואפר, לשמחת טום שניצל ממוות בטוח... אחר כך ספייק קם לתחייה בסיוע המנפיש, וממשיך לרדוף אחרי טום...

חייכתי וחשתי: הנה, גם בסרט ההנפשה המבדח הזה יש מרדף בלתי פוסק, ואין רגע בלא פגע.

באותו רגע הזוי, כאשר טום וג'רי משתוללים מעל ראשי, טרטור המקדחה נשמע מהדלת מולי, והמילים הקדושות והנצחיות טמונות בתהילים שבכף ידי, חשתי בתוכנת אמת יסודית: העולם הזה הוא למעשה מקום מסוכן, והאדם זקוק לרחמים בכל שנייה ממש. אפילו אם האדם יהיה מלוכש למשעי ויחשוב שהוא מישוה, האמת היא שהוא תלוי על בלימה, הולך כל רגעיו על סף תהום, נמצא במלחמה בלתי פוסקת, והקדוש ברוך הוא מצילו בכל שבריר שנייה, ממש כמו המנפיש שמציל את טום וג'רי וגם את ספייק...

מקדחת השיניים פסקה לטרטר, וכעבור רגע איש מעונב יצא מחדר הטיפולים עם עיניים מזוגגות וחיוך עקום. הרופא קרא בשמי ממעמקי החדר. נכנסתי פנימה מחבק אל חזי את ספר התהילים, כיאה למי שמשתייך לחילו של דוד המלך.

בעיצומו של יום ישבתי במרפאת שיניים בירושלים, ממתין לטיפול שורש. בינתיים שמעתי קידוח בלתי פוסק בטיפולו של המטופל שקדם לי, קידוח שהזכיר חפירות ארכיאולוגיות יותר מאשר טיפול שיניים. היו לי שתי אפשרויות להעביר את הזמן. הראשונה הייתה נצחית וקדושה - ספר תהילים לבן עם פירוש לכל מילה קשה. מאידך על המסך הגבוה הוקרנו סרטוני הנפשה של טום וג'רי, החתול והעכבר האגדיים. בפשטות היה כאן יצר טוב מול יצר רע, רע אבל לא ממש נורא, הרי מילי דשטותא זו גם עצה עיקרית לשמחה.

בחרתי ביצר הטוב והתחלתי לקרוא את התהילים היומי לי"ג בחדוש, פרק ס"ט:

"למנצח על שושנים לדוד; הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש; טבעתי ביון מצולה ואין מעמד, באתי במעמקי מים ושכולת שטפני; יגעתי בקוראי, ניחר גרוני, כלו עיניי מייחל לאלוקי; רבו משערות ראשי שונאי חיים..."

לפעמים קשה לי לקרוא את ספרו של ראש החוזרים בתשובה - דוד המלך. אדם מעדיף לחשוב שמציאות חיי נעימה וטובה, שהוא מצליח פחות או יותר, יש לו גם עולם הזה וגם עולם הבא, ורק מדי פעם, כשהוא נתקל באיזו בעיה, הוא נאלץ לפנות לקדוש ברוך הוא שיעזור לו. למרות שיש בתהילים פרקי תהילה נשגבים על גדולת הבורא ויופי הבריאה, מחבר תהילים נשמע לרוב כאדם נרדף ומיוסר, ומציאותו העיקרית היא זעקה לה' שיצילו מכל צריו וצרותיו, ואפילו מעצמו - "ראה מסוכן כמוני, טורף בלב ימים".

רציתי להירגע מעט מהמתח הקיומי, ונשאתי את עיניי אל המסך לסרטון ההנפשה של טום וג'רי. ג'רי העכבר נסע באותה שעה על מכונית זעירה ברחבי הבית, ואחרי דלק במכוניתו טום החתול. ג'רי הבחין כי הוא מתקרב למדרגות יורדות והצליח לסובב את ההגה בחראקה, וטום המטומטם התדרדר עם מכוניתו במדרגות, התהפך ונמחץ...

אל תפסיקו לאבחן!

B.Optom. באופטומטריה לומדים באקדמית הדסה

אופטומטריה היא מקצוע קליני הנהנה מביקוש גבוה בארץ ובחו"ל ומאפשר לעוסקים בו לשפר משמעותית את איכות חייהם של מטופלים.

- ◀ החוג היחיד בישראל הכולל התנסות קלינית מעשית כבר מהשנה הראשונה ללימודים.
- ◀ רכישת מיומנויות ויכולות זיהוי סימנים המצביעים על מחלות והפניית המטופלים לרופאי עיניים, ובזכות כך להציל למעשה את ראייתם.
- ◀ מרפאות החוג מקנות לסטודנט ניסיון מעשי רחב היקף, הכולל התנסות בעבודה עם עשרות מטופלים.
- ◀ הביקוש הגבוה לאופטומטריסטים מעניק לבוגרי החוג סיכויים גבוהים מאוד להשתלב בעבודה עם סיום הלימודים.

innovate

שכר לימוד אוניברסיטאי
שנה חנים לחיילים משוחררים

עוברים לשכונה החדשה של אבני דרך בבית אל

הדמיה לתחשה בלבד

ולא מוותרים על יְרוּשָׁלַיִם

לא מוותרים

- ✓ על הקרבה לעבודה, למשפחה ולעיד הגדולה
- ✓ על איכות חיים ונוחות
- ✓ על קהילה מגוונת עם חינוך מדהים

החל מ- **1,290,000** ₪

לדירות 5 חד' ודירות מיוחדות

ויקחו לו

תרומה

בזמן המשכן הם תרמו זהב. היום הם תורמים

שבת מתנת חיים עם תורמי כליה של שנת תשע"ט
בהשתתפות הגאון הרב יעקב אריאל שליט"א

זוגות שתרמו יחד כליה מתוך מאות התורמים

משה ואסתר ארנד

"גם אשתי, בני ואחותי תרמו כליה
דרך "מתנת חיים" אני מקווה שהרבה
יצטרפו למאגר התורמים..."

יהודה ורחלי ליבמן

"זו חוויה רוחנית יומיומית לדעת
שאנחנו מקיימים חיים של אחרים"

אסף ונעמה ברוכי

"הרווח כולו שלנו,
משפחתינו הרוויחה מכך ובגדול"

מתנת חיים

מתנדבים למען השתלת כליה

795

תורמי כליה הצטרפו למשפחת 'מתנת חיים' וחוללו מהפכה של ממש בתחום תרומות הכליה. תורמי הכליה זוכים לליווי צמוד ומסור ונהנים מהניסיון הרב ומהמומחיות של מתנדבי הארגון.

תרומת כליה היא מתנת חיים

לתרומת כליה
02-5000-755

לתרומה כספית
*2716

יעקב ורחל רובין

"הרווחנו חוויה זוגית עצומה...
זה משהו מיוחד ומדהים ששותף לנו"

נחם ואשירה בן שחר

"רצינו לתרום ושכרינו
וא הידיעה שאנו מצילים חיים"

חיים!

התפילין

! בן אלחנן

נעים מניחים תפילין לעצמם ולחבריהם בבית הספר בצלנסון בכפר סבא

פסק. פלהיימר תיעד את עצמו מניח תפילין בעמדה שהוקמה ומיהר לפרסם את התמונה ברשת החברתית כשהוא קורא לסטודנטים רבים לנהוג כמותו. בשיחה עם פלהיימר הוא משתף בתחושות וכמה שגרם לו ולחבריו לקום ולפעול: "כשראיתי את ההודעה של עיריית תל אביב, זה היה נשמע הזוי. אני מכיר בחו"ל ראש עיר נוצרי קתולי שמאפשר לשליחי חב"ד באוניברסיטה להציב דוכן תפילין, וכאן בארץ לא אפשרו חופש דת? הקמת הדוכן שלנו היתה אות מחאה על הפגיעה בחופש ובפלורליזם.

"כשהקמנו את הדוכן בשטח, עשרות סטודנטים הגיעו להניח תפילין, בלי שאף אחד ביקש מהם. אנשים 'צבעוניים' לגמרי, שלא היית מאמין שהם קשורים לדת איכשהו. הרבה אנשים הזדהו עם הרעיון והמחאה המקורית ומאוד פרגנו.

"אני מזמין את ראש עיריית תל אביב, רון חולדאי, לקרייה האקדמית אונז, לראות שכאן יש פלורליזם אמיתי. יש כאן דתיים וחילוניים, עם חופש מלא, אף אחד לא כופה שום דבר על מישהו אחר, ולאף אחד לא מפריע שיש פה דוכן של תפילין. כולם מכבדים את כולם".

בעקבותיו התעוררו ראשי אגודות סטודנטים נוספים, אשר רבים מהם שומרים על קשר לאורך כל השנה עם שליחי חב"ד בקמפוס. הנה, לדוגמה, טור שפרסם סגן יו"ר אגודת הסטודנטים לשעבר במכללה למנהל: "אספר את האמת, אני מניח תפילין כל יום. לא כל חיי המשפחה שלי רחוקה מלשמור. את האמת חשבת שאני אניח רק כבר מצווה, אבל לפני כארבע שנים, כשהתחלתי את לימודי במכללה למנהל, הכרתי בנאדם מיוחד בשם הרב דורון קורתי. מבחינתי הוא היה חבר שמבלי ללחוץ, איכשהו התחיל קשר ובזכותו התחלתי להניח. מאז כמו שאמרתי אני מניח כל יום וזה הדבר הכי חשוב לי בבוקר. "אני כותב זאת לא בשביל לשכנע אתכם להניח תפילין. כל מי שמכיר אותי יודע שאני בעד חיה ותן לחיות. אז אני באמת לא מצליח להביך למה זה גם לא המצב כאן. למה צריך חוק שאוסר דבר כזה שהוא חלק

מביטים על הסערה שהתחוללה בעקבות האיסור של עיריית תל אביב להעמיד דוכני תפילין ליד מוסדות החינוך בעיר, רואים בפשטות את משמעות הפסוק "מעז יצא מתוק". האיסור מטעם העירייה הביא לתוצאה הפוכה. במקום צמצום הדוכנים הם רק הלכו והתרבו, כאשר הציבור עצמו התקומם והחל לקחת חלק פעיל בדוכני התפילין. הגפרור הוצת בהחלט עירייה עזת פנים הבעיר לבבות וחזיק מדינה שלמה.

א

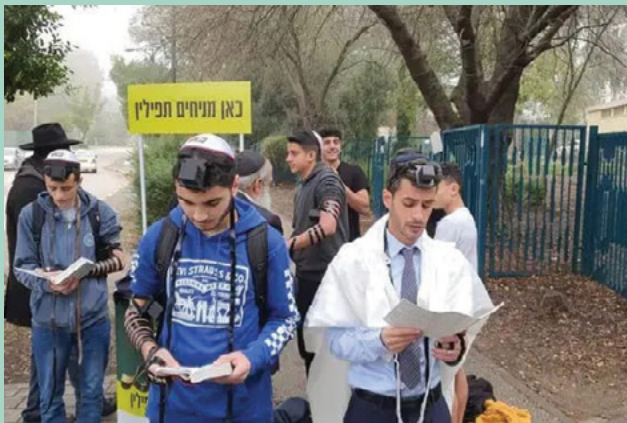
חיה ותן לחיות

הראשונים שהרימו את הכפפה והשיבו מלחמה, באמצעות תוספת אור המאירה את החושך, היו מספר יו"רים של אגודות סטודנטים שהחליטו מיוזמתם להקים דוכני תפילין בתוככי מתחמי האוניברסיטאות.

הראשון שהכריז על כך היה יו"ר אגודת הסטודנטים בקריה האקדמית אונז, אלחנן פלהיימר, שפרסם הודעה בנוסח זה: "חיה ותן לחיות - מעשים ולא דיבורים. בעקבות החלטת עיריית תל אביב על שלילת האפשרות להציב דוכני תפילין ליד מוסדות חינוך, החל ממחר כאות מחאה, אגודת הסטודנטים תציב דוכן קבוע ברחבת הדשא בו יוצע לכל החפץ בכך להניח תפילין.

"בעוד אנשים מנסים להדיר את העם היהודי ומצוותיו, האגודה תחזק ותיתן את הזכות והיכולת לכמה שיותר יהודים החפצים בכך להניח תפילין". בהודעה נאמר עוד: "אגודת הסטודנטים הנה אגודה פלורליסטית המכבדת כל אדם ואדם לפי דתו ואמונתו ומאפשרת לכלל הסטודנטים ערבים כיהודים, חרדים, דתיים וחילונים, כולם יחד, לחיות את חייהם ללא הגבלה כזו או אחרת".

ההודעה גרפה לא פחות מעשרות אלפי שיתופים ושטף לייקים שלא

ראש העיר קריית שמונה משיק את 'יום הסובלנות והתפילין הבינלאומי'. ראש העיר אביחי שטרן התייצב בדוכן תפילין ליד אחד מבתי הספר בעיר וקרא לציבור להשתתף במיזם המיוחד לחיזוק ערכי המסורת.

בדוכן התפילין של חב"ד בשדה התעופה ולהניח תפילין.

בעיריית קריית שמונה הגדילו לעשות, וראש העיר אביחי שטרן יצא במיזם של 'יום הסובלנות הבינלאומי' שבו כולם יניחו תפילין. ראש העיר סיפר מה גרם לו לצאת במיזם: "כמובן שאת ה'טריגר' קיבלנו מהמסר בתל אביב, אבל הנושא הזה בער בי כבר מאז שנבחרתי לראשות העיר. אנחנו כבר בסבב בחירות שלישי והמסרים השליליים נמשכים סביב פילוג, קיטוב והסתה, נגד כל סממן של מסורת, ומחלחלים ללא הפוגה. זה הביא אותי לצאת עם המיזם הזה. להגביר את המאחד והמלכד, ולא להיפך.

"התפילין הן סמל יהודי שמעל כל המחלוקות. כל נער יהודי נכנס למצוות בהנחת תפילין. אנחנו מניחים תפילין כביטוי להיותנו יהודים גאים, המחזקרים למסורת. לא ניתן להפוך את הנחת התפילין לדבר שנוי במחלוקת. אמנם הצטוונו להניח תפילין מדי יום, אבל היום המיוחד הזה שעליו הכרזנו נועד לאותם יהודים שלא מניחים מדי יום.

"לא צריך להיות דתי או מסורתי בשביל זה, אבל בהחלט צריך לשמור על היהדות והמסורת שלנו. חשוב לדבר על המאחד ולא על המפריד. על קירוב לבבות ולא על הדתה. על סבלנות וסובלנות ולא על ריחוק ושנאה."

בכוונה תחילה

לסיום נצטט מהדברים המפוכחים שכתב ניר לירן. ניר פרסם פוסט בפייסבוק שזכה לאלפי שיתופים ואף לציטוט באחת מתכניות הטלוויזיה, עם קהל של למעלה ממיליון עוקבים. וכך הוא כתב: "לא עליתי לתורה, אני לא שומר כשרות, אם אני מקיים מצוות זה בטעות ואני לא זוכר את הפעם האחרונה שהייתי בבית כנסת. יחד עם זאת, פעמיים בחיי כן הנחתי תפילין. הפעם הראשונה היתה במהלך השירות הצבאי, בקורס מ"כים כחלק מסדנת לימוד להעברה נכונה של שיעורים (הדר"ט), כל אחד היה צריך לבחור נושא שעליו הוא יעביר שיעור, וכחלק מזה מיכאל אגווי, חבר יקר שגילה שמעולם לא הנחתי תפילין, שאל אותי אם אני מוכן שהוא יעביר עלי הדרכה על איך מניחים תפילין נכון.

חיה ותן לחיות - מעשים ולא דיבורים.
כל מי שרוצה מזמן לבוא ולהניח תפילין בעמדת האגודה במכללה.

מהמורשת שלנו? עזבו מורשת. למה צריך חוק שמונע משהו שלא פוגע באף אחד? מי שרוצה, שיניח. מי שלא רוצה, שימשיך. אותו דבר לגבי אנשים שמבקשים תרומות. אותו דבר לגבי נוצרים שרוצים להתפלל בכנסייה או מוסלמים במסגד. כולנו מדברים, במיוחד בבחירות, על הסתה ופילוג. פילוג זה כל הצדדים. החלטה מקוממת ופשוט אטומה. מתבייש שהגענו ליום הזה."

"הפריעה לי הצביעות"

לא רק הסטודנטים קמו למחות, גם הנוער הצעיר לא נשאר חייב. בעיר כפר סבא התאגדו בני נוער, והקימו דוכן תפילין מאולתר מול שער בית הספר בו הם לומדים. רכב קטן הפך לדוכן והחבריה הביאו את התפילין האישיות שלהם והזמינו חברים.

עמית הרשקוביץ, נער מכפר סבא שיזם עם חבריו את הקמת הדוכן, סיפר על מה שדחף אותם וגרם להם לפעול. עמית משתתף באופן קבוע בפעילות חב"ד לנוער בעיר שמארגן הרב מוישי חזן. אבל לאור ההתרחשויות הוא הפך בעצמו לפעיל: "כשראיתי את האיטור של עיריית תל אביב, הפריעה לי הצביעות שיש כאן. פתאום בדוכנים שקשורים לדת, אנשים מתחילים לחשוש ולפחד מההשפעה שלהם על הנוער, אבל אם היו מקימים ליד בית הספר כל דוכן אחר, לאף אחד לא היה אכפת.

"לכן החלטנו כמה חברים להקים את הדוכן בעצמנו. להראות שאנחנו, הנערים, לא חוששים מהשפעה של דוכן תפילין על החיים שלנו ולהיפך". עמית מספר כי ההיענות היתה גבוהה, בדוכן הניחו תפילין קרוב לארבעים תלמידים, וגם צוות בית הספר הגיב בחיוב ליוזמה הברוכה של הנערים ולדרך בה פעלו.

בכל עיר ועיר

גם ראשי הערים בישראל הצטרפו למיזם ועודדו את פעולת והקמת דוכני התפילין. ראש עיריית באר שבע, רוביק דנילוביץ, סיפר כי עיתונאי מאחד הערוצים שאל אותו מה דעתו בעניין דוכני התפילין, והוא בכלל לא הבין את השאלה המוזרה: "שאלתי אותו, מה הבעיה בדוכני תפילין, בבאר שבע זה קיים מימים ימימה. דוכני התפילין הם חלק מהחיים שלנו. למה זה צריך להיות דבר מוזר שמציעים לאדם מרצונו החופשי להניח תפילין? לא כופים עליו, רק מציעים". דנילוביץ סיפר כי בכל פעם שהוא יוצא מהארץ, הוא מקפיד לעבור

.....
"אני מכיר בחו"ל ראש עיר נוצרי קתולי שמאפשר שליחי חב"ד באוניברסיטה להציב דוכן תפילין, וכאן בארץ לא יאפשרו חופש דת? הקמת הדוכן שלנו היתה את מחאה על הפגיעה בחופש ובפלורליזם".
.....

.....
"אנחנו מניחים תפילין כביטוי להיותנו יהודים גאים, המחזקרים למסורת. לא ניתן להפוך את הנחת התפילין לדבר שנוי במחלוקת".
.....

תפילין מפחיות

אם בתפילין אנו עוסקים ובכלל הציבור בישראל, הרי שזוג תפילין מיוחד מאחד אלפי אנשים, גם אם אינם מודעים לכך.

לפני יותר משנה, ביום חמישי ה' בטבת תשע"ט, יובל מור יוסף בן העשרים, חייל לוחם בגדוד 'נצח יהודה' בחטיבת כפיר, התנדב להחליף את חבריו במשמרת במקום לצאת הביתה מוקדם. בזמן שהיה במשמרת בתחנת אוטובוס בצומת גבעת אסף, יצא מחבל מתוך רכב שעצר על יד התחנה והחל לירות לעבר חיילים ואזרחים. יובל נפגע ונהרג במקום. יחד איתו נפל חברו לגדוד, סמל יוסף כהן.

יובל מור יוסף גדל בעיר אשקלון והתחנך בבית הספר היסודי של חב"ד. כשסיים את כיתה י"ב הוא הלך ללמוד בישיבת 'ישיבה לחיים' שבקרית אונו. שם הוא למד שנה ואחר כך התגייס ל'נצח יהודה'.

'ישיבה לחיים' היא ישיבה שנועדה ליוצאי תיכון שהרקע התורני שלהם הוא בסיסי ביותר. משום כך בישיבה משלבים גם את תורת הגוף והנפש. לצד ההנגשה של לימוד הגמרא, בישיבה מקדישים זמן ושמים דגש על עולם הנפש.

מטבע הדברים, הישיבה מתנהלת כמשפחה קטנה ומלוכדת, ומדי פעם גם מתקיימים מסעות ברחבי הארץ. כל תלמיד מוצא בה את מקומו וגם יובל מצא בה את מקומו. צוות הישיבה מספר כי יובל היה מהתלמידים שהיו לסמל ודוגמה, הוא השקיע בלימודים, לא עשה לעצמו הנחות ונהג תמיד בענווה ובצניעות. לאורך כל שנת הלימודים שרר מתח מסוים בין רצונו העז של יובל להיות בישיבה לבין הצורך בעזרה בבית להוריו, כאשר שתיים מאחיותיו לוקות בנכות גופנית ונפשית, דבר שהצריך עזרה וסיוע.

הרב אריאל מורה, מראשי הישיבה, מספר לנו כי מהרגע ששמעו שיוכל נפל, היה ברור להם שהם יחקקו אותו בלוח הזיכרון של הישיבה. המידות הטובות של יובל והדברים שאפשר ללמוד ממנו הם נצחיים, ואותם רצו בישיבה להנציח. בישיבה הקימו פינת לימוד לזכרו, כשכל בוקר מתקיים בה לימוד של פרק יומי בתנ"ך.

מפעם לפעם תלמידי הישיבה יורדים אל העיר אשקלון, ומקיימים שיעור תורה בבית משפחתו של יובל. הקשר בין המשפחה לישיבה

הפך להיות קשר אישי ורציף.

הקשר הזה אף הוליד יוזמה מעניינת. באחת הפעמים, האב מרדכי מור יוסף סיפר לצוות הישיבה, שלאחר הפיגוע הוא ראה פעם אחת את התפילין של יובל מונחות על השולחן בחדרו, והתלבט מה לעשות עם התפילין כעת. בעצה אחת עם שליח חב"ד המקומי, הוחלט שהתפילין יוקדשו לטובת אחד מדוכני התפילין המופעלים בימי שישי בעיר אשקלון, כך יוכלו לזכות עימם המוני יהודים במצוות התפילין לזכרו של יובל, כשמרדכי נרתם בעצמו לעמוד בדוכן.

הרב אוריאל סעיד, מראשי הישיבה, הציע לתלמידים להתגייס גם הם לטובת העניין ולהוסיף זוג תפילין לדוכן, וכך לזכות את הרבים לעילוי נשמתו של יובל. את הכסף לקניית התפילין הם השיגו בצורה מעניינת. תלמידי הישיבה אספו פחיות ובקבוקי שתיה ריקים, כשאת דמי הפיקדון שלהם הם אוגרים עד שיגיעו לסכום המיוחל.

עשרות אנשים נרתמו ליוזמת הישיבה והצטרפו לגייס ולאסוף בקבוקים ופחיות על מנת להגיע אל היעד.

לא מזמן, ביום השנה לפיגוע הנתעב, התקיים כנס בישיבה לזכרו, שם חנכו ארון קודש וספריית לימוד לעילוי נשמתו של יובל והעניקו לאביו את התפילין שהצליחו לקנות לאחר הגיוס המוצלח.

אנקדוטה מעניינת התרחשה ביום האזכרה של יובל. שליח חב"ד בעיר אשקלון חגג באותו היום חגיגת חלאקה לבנו. באירוע התקיימה גם תפילת מנחה ובמהלכה מצאו המתפללים סידור עליו היה רשום שמו של יובל, אותו קיבל בבית הספר היסודי של חב"ד באשקלון.

למחרת, ביום שישי, יצא האב מרדכי לדוכן התפילין כשכולו נרגש, יחד עם התפילין של יובל, התפילין שרכשה הישיבה והסידור שזה עתה נמצא. במהלך הפעילות, מרדכי פתח את הסידור וראה שהסימנייה נמצאת בפרשת קריאת שמע, זה היה מבחינתו סימן שבכך הוא אכן עושה את הדבר הנכון.

את ניו זילנד. בלי לחשוב יותר מדי הוא אמר שכן, ולשם טסנו. "במהלך השעות שלנו שם נכנס יום כיפור ואוריאל רצה שנעשה אותו בבית חב"ד. הוא זרם איתי על טיסה לקצה העולם אז אני לא אזרום איתו על בית חב"ד? זרמתי. זאת היתה הפעם הראשונה (מחוץ לצבא) שהייתי בסביבה בה כל מי שמסביבי צם. אז לא, לא צמתי בכיפור (מעולם), אבל היה משהו נחמד באווירה, בישיבות ובשיחות שהיו שם. "לפני תחילת הצום, כשכולם כמעט הלכו להתפלל, אוריאל גרר אותי איתו כשהוא הניח תפילין וצחק עם הרב שיגרום לי להניח גם. הרב

"מהצד שלי זה היה נראה שבשבילו להצליח "לגרום" לי להניח תפילין, ועוד בפעם הראשונה, זה עניין משמעותי, לתפיסתו הוא מזכה אותי במצווה והוא לנצח יהיה רשום כאדם הראשון שגרם לי לעשות את זה, ומהצד שלי זאת מחווה קטנה ופשוטה של כמה דקות שתשמח חבר, שבעולם הערכי שלי זאת ה'מצווה' האמיתית.

"הפעם השניה הייתה בערך עשור אחר כך, חבר בשם אוריאל רצה שנטוס לחופשה. הכיוון היה תאילנד, ובהערת אגב שאלתי אותו אם הוא היה זורם איתי על טיסה למקום אקזוטי יותר והצעתי

עו"ד איתמר בן גביר

הבחירות הקרובות הן על צביון המדינה היהודית

על מה הבחירות האלה?

כשנלך לקלפי השבוע עלינו לזכור על מה הבחירות האלה. נכון גוש הימין חשוב. גם העובדה שהמפלגות החרדיות יהיו בקואליציה ושתהיה ממשלת ימין, כל זה חשוב ביותר ועל כך נאבק ללא עוררין. אך הבחירות האלה הן לא רק על גוש 61 לימין, אלא על סימון הדרך. איזו ממשלה תהיה ממשלת הימין שתקום לאחר הבחירות? האם זו תהיה ממשלה שיוודעת להאבק על העקרונות שלה, או כזו שנקראת ממשלת ימין, אבל בפועל מיישמת מדיניות אחרת.

הבחירות האלה הן על השאלה האם אנו מנסים להיות רק "אנשים פרגמטיים", שלפעמים גיור אורתודוקסי לא מתאים להם (כמו שאמר נפתלי בנט שזו שאלה קטנה אם הגיור יהיה אורתודוקסי או אחר, היל"ת), האם חלילה לפעמים צריכים לקדם את חלוקת הכותל לרפורמים, האם לפעמים צריכים להעלים עין כשהשבת מחוללת, או להצביע בקבינט על וויתור על ארץ ישראל ובניה בשטחי C לפלסטינים. או שיש לנו דקך ואמירה ערכית חשובה וברורה, שהתורה היא נר לרגלנו וכך ננהג.

תחשבו על הגוש

אבל לא רק העמדות האידאולוגיות שלנו הן שצריכות להיות בין השיקולים בהצבעה בקלפי. אלא עלינו לשקול את טובת גוש הימין כולו. בבחירות האחרונות גוש הימין השיג 55 מנדטים, ולפי כל הסקרים - הפעם גוש הימין מתחזק במנדט או שניים, אך בכל מקרה אין רוב של 61 מנדטים לימין.

אמרנו זאת פעם שעברה וצדקנו: רק עם ארבעת המנדטים של עוצמה יהודית, יש רוב לממשלת 61 ימנית. לצערנו, פעם שעברה הליכוד וימינה יצאו בקמפיין ענק נגד עוצמה יהודית, שהורידו אותנו מתחת לאחוז החסימה. גם הפעם ברור, שרק אתנו גוש הימין יוכל לצלוח את המסע ולהגיע לממשלת ימין של 61.

עוצמה יהודית מתחייבת להיות הסמן הימני והתורני של הכנסת. תראו את מרצ: מפלגה של ארבעה מנדטים, שתמיד גוררת על כל המערכת הפוליטית לקצה השמאלי ביותר של המפה. אנחנו נתעקש על סיפוח ריבונות בכל מרחבי ארצנו, ולא רק בשטחי C המהווים 40 אחוזים בלבד משטחי יהודה ושומרון. נדרוש שממשלת הימין לא רק תצהיר על מדיניות ימין, אלא גם תממש מדיניות ימין. הריסת ישובים - לא במשמרת שלנו! אנחנו לא ניקח "אקמול" ונמשיך לשבת בממשלה. נאבק בפגיעה בזהות היהודית ובשבת! זו לא גזירת גורל, אפשר לעצור את זה. עלינו אתם יכולים לסמוך, כי מילה שלנו - זו מילה. רצים ומנצחים!

במהלך השבוע האחרון שמענו שוב ושוב קריאות למצביעי עוצמה יהודית, להפנות עורף למפלגה שלהם, ולהצביע למפלגות אחרות בגוש הימין. הסברתי לא מעט פעמים, שהקריאות האלה הן זלזול באינטליגנציה של המצביעים שלנו.

רובם ככולם של מצביעי עוצמה יהודית מחזיקים בעמדות ברורות בנושאים לאומיים, דתיים ומדיניים. הם סבורים שיש להתנגד בכל תוקף למשא ומתן על ארץ ישראל, ולמנוע הקמתה

בן גביר במבצע הנחת תפילין בשוק "התקווה" בתל אביב

של ישות פלסטינית, ולא חשוב מה השם שיינתן לישות הזו: מדינה, מדינה מפורזת, "יישות מדינית", או "אוטונומיה". הם סבורים שיש להלחם על הגיור היהודי הכשר, על השבת, על צביון המדינה והזהות היהודית.

מצביעי עוצמה יהודית רוצים להשפיע בכנסת ולקדם את הערכים החשובים להם, ולא ערכים אחרים שהם מתנגדים להם. הם לא יתמכו ברשימה שהעומד בראשה מוכן לקדם גיורים "לא אורתודוכסים"; הם לא יתמכו ברשימה שהעומד בראשה קידם ויקדם את "מתווה הכותל" האומלל, וגם לא יתמכו ברשימה שחלק מחבריה תומכים בתחבורה ציבורית בשבת או בהכרה בלהט"בים. מנגד מי יכול לתמוך במפלגות שהיו שותפות לגירוש גוש קטיף והסכמי 'אוסלו', וכולם יודעים שברגע האמת ינהגו כך שוב.

אז אמנם גם המפלגות החרדיות מנסות להתחפש לעוצמה יהודית, ולייצר מצג כאילו הן פועלות לפי שלושת השלמויות. אך יש לזכור ולהזכיר את תמיכת יהדות התורה ב-'התנתקות', כשח"כ ליצמן נסע לים המלח בהצבעה הקריטית על חוק פינוי פיצוי, והיעדרותו אפשרה לגירוש לצאת לפועל. כך גם נהגה גם ש"ס שאפשרה את מתווה אוסלו, וישבה עם אולמרט בממשלה, גם כשניסה לקדם תוכנית מדינית של מסירת 97% משטחי יהודה ושומרון לערבים.

אמיר איבגי פרסם ביום שישי האחרון את תמונתו בעת הנחת תפילין וכתב: "עכשיו בכניסה לסופרמרקט בבאר שבע. מהר, תקראו לפקחים של עיריית תל אביב. שבת שלום."

מנכ"ל יש חסד ושופרסל חונק את דוכן "ש תפילין"

עיריית קריית שמונה
2 שעות

זוכרים להניח תפילין מחר?
כולנו מניחים תפילין ביום הסובלנות והתפילין הבינלאומי מחר יום
חמישי כ"ה בשבט תש"ף 20.02.20.
הנחתם תפילין? צלמו ושילחו לנו.

קריית שמונה
מחברים

יום הסובלנות הבינלאומי
מושיטים יד, מניחים תפילין ומתחברים

כ"ה בשבט תש"ף 20.02.20

הציע ואני ידעתי שזה (מאוד) יפתיע את אוריאל, אולי אפילו ישמח גם אותו, וכחלק מהכרת התודה לרב שגם אירח אותנו אצלו בבית, הרגשתי שזאת מחווה קטנה שאני יכול להחזיר, והנחתי.

"שני חברים לצוות, אחד דתי, אחד מסורתי, שהאמונות שלנו שונות מאוד, שהיינו יכולים בקלות להיתפס על השונה ובכל זאת בחרנו בחירה מודעת להתחבר למכנה המשותף בינינו. גם אם אני לא אדם שמאמין בא-לוהים, אני מאמין בחיבור שלי עם חבריי, עם עמי וההיסטוריה והמורשת המשותפת שלו, וחלק מאותה המורשת הם הטקסים הדתיים וביניהם הנחת התפילין. גם אם אני לא נוהג להניח תפילין, אני כן רואה בזה חלק מהזהות שלי."

"כשהנחתי תפילין לא הרגשתי כפייה, לא הפכתי לאדם מאמין, אבל כן התחברתי לאחיי שאמנם שונים ממני באמונות שלהם, אבל זהים לי בערכים."

"השבוע, בתל אביב, החיבור הזה לאותו המכנה המשותף נמצא תחת מתקפה, עם ההצעה להרחיק את העמדות של שליחי חב"ד, אלה שלא כפו על איש מעולם, אלה שיעזרו לכל אדם בלי לבקש תמורה, וזאת רק בגלל שמה שהם מציעים זאת התקרבות לאותו הבסיס היהודי דרך הנחת תפילין. הם כמו כן לא כופים דבר על איש, הם מאפשרים למי שמעוניין את הגישה

לדת וכל דבר שמוצע לציבור ללא כפייה הוא דבר חיובי בעיניי.

"לא הייתה לי בעיה כל כך עקרונית עם ההתנכלות של גורמים בעיריית תל אביב לשליחי חב"ד אילו ההתנגדות הייתה גורפת לכל קבוצה שמנסה להנגיש את העמדות/אמונות שלה לציבור. אבל באותו הזמן שליחי חב"ד מקבלים כתף קרה או בעיטה חמה, גופים חתרניים מקבלים במה מרכזית בתוך הכיתות בשם הרב תרבותיות ופלורליזם. ובעוד שליחי חב"ד מנגישים את הדת למי שרוצה, ארגונים אנטי ציוניים כופים את עצמם כחלק ממערכי שיעור בתוך אותם המוסדות ממש."

"אז הפעם, לראשונה בחיי, כחלק מהזהרות עם חבריי הדתיים, כחלק מכך שאני מאמין בחופש פולחן, מאמין בזכות שלנו לקיים את הפולחן הזה באופן שהוא בלתי מוגבל למקום או לרשותו של איש, מאמין שהימים בהם גורמי סמכות יכלו להתעמר באנשים מאמינים ולגרום להם להחביא את יהדותם חלפו מן העולם ושאני חלק מהחומה שתשמור על זכותם ושלא תיתן לזה לחזור, אני יוזם ומניח תפילין ככוונה תחילה."

לרגע נדמה שהציבור בישראל חב תודה עצומה לעיריית תל אביב. ההתעוררות העצומה לה היא גרמה, בוודאי נובעת מאיזו זכות עלומה שבידיהם. הן לא כל אדם זוכה בכל יום להיות הגפּרור והטריגר שיצית מחדש את אור הנשמה של המוני יהודים.

פרשת תרומה | מה אנו מקבלים כשאנו נותנים?

סיפור בניית המשכן משונה כולו. שלמה המלך תהה בנאומו בחנוכת המקדש בירושלים, "כי האמנם ישב אלקים על הארץ? הנה השמים ושמי השמים לא יכלולוך, אף כי הבית הזה אשר בניתי!" (מל"א ח, כז). ואם "הבית הזה", המקדש, לא יכלכל את האלוקים, קל וחומר בן-בנו של קל וחומר שלא המשכן הנייד, העשוי קורות ויריעות, המפורק לקראת כל מסע ומורכב שוב בכל חניה. הייתכן בית למי שברא את העולם כולו, שהוריד אימפריות על ברכיהן, שחולל אותות ומופתים, שכבודו מלא עולם ושכינתו אדירה עד אין שאת?

החסד הנדיב שעשה עמי אבי, כשהציב את מתנת הפלסטיק המגוחכת שלי ליד מיטתו כל אותן שנים, הוא (להבדיל) משל אנושי קטן לאשר עשה ה' עם ישראל כאשר אפשר להם לתרום מגדבת ליכס ולבנות בית לשכינתו. הנכונות לקבל, גם ממי ששלו שלך, ואף להפגין שמחה על כך, היא מעשה של נדיבות עצומה - ופרדוקסלית.

הוא מלמדנו דבר יסודי על היהדות. ה' רוצה שיהיה לנו כבוד. האמונה איננה כניעה. אנחנו ברואים בצלם אלוקים; אנחנו ילדי, שגרירי, שותפיו, שליחיו. הוא רוצה שלא רק נקבל, אלא גם ניתן. והוא רוצה לשכון בבית שבנינו לו - פשוט וקטן ככל שיהיה.

המילה "תרומה" רומזת לכך. תרומה איננה סתם נדבה ומתן. היא נגזרת מהשורש רו"מ: להרים, לרומם. יש פרדוקס בנתנית התרומה. אנחנו מרימים דבר-מה כדי לתיתו לזולת - אבל בזאת אנו מרימים את עצמנו. אני מאמין שהמרומם אותנו בחיים אינו מה שאנו מקבלים אלא מה שאנו נותנים. ככל שאנו נותנים יותר מעצמנו, אנו נעשים גדולים יותר.

פרשתנו היא נקודת מפנה ביחסים בין ישראל לה'. עד כה בני ישראל בגדר מקבלים. כמעט כל מה שחוו היה מתן הא-ל. הוא גאל אותם ממצרים, שחרר אותם מעבדות, הוביל אותם במדבר ופילס להם שביל בים. כשרעבו, נתן להם אוכל. כשצמאו, נתן להם מים. חוץ מהמלחמה עם עמלק, הם לא עשו כמעט כלום בעצמם.

מבחינה חומרית וגופנית זה מצב מוצלח מאין כמוהו. אך ההשפעות הנפשיות אינן טובות. בני ישראל נעשו תלותיים, חובקי ידיים, חסרי אחריות ובשלות. התורה מתעדת את תלונותיהם החוזרות. למקראן אנו מרגישים שהם היו אנשים כפויי טובה, נרגנים וקצרי רוח.

אך האם יכלו באמת לעזור לעצמם? לקרוע את הים לא יכלו גם לו רצו מאוד. גם לא למצוא מזון ומים במדבר. מה שקיבלו בא להם מתלונות. הדפוס התקבע: הם מתלוננים אל משה, משה פונה לה', ה' עושה נס. מנקודת מבטם, אם כן, תלונות מניבות תוצאות.

אך הנה עתה נתן להם ה' דבר חדש ושונה. לא את צורכי הגוף הוא בא למלא, אלא את צורכי הנפש, המצפון והרוח. ה' נתן להם את ההזדמנות לתת.

מערפילי הזמנים הנשכחים עוד מתנוצץ אצלי זיכרון ישן. הייתי ילד, אולי בן שש או שבע. נתברכתי בהורים דואגים, וגם מגוננים מאוד. החיים לא נתנו להם הזדמנויות רבות, והם גמרו בדעתם כי אנו, ארבעת בניהם, נזכה בהזדמנויות שכאלו. אבי ז"ל אהב להתגאות בי, בנו הבכור.

חשוב היה לי ש'ראה כי אני מכיר לו טובה. אך מה יכולתי לתת לו? כל מה שהיה לי קיבלתי ממנו ומאמי. אלה היו יחסים נטולי כל סימטריה. לבסוף מצאתי באיזו חנות דגם פלסטיק של גביע כסף. לרגלו הייתה קבועה לוחית עם הכתובת "לאבא הכי טוב בעולם".

כיום, ממרחק השנים, אני מתכווץ במבוכה כשאני נזכר בחפץ ההוא. הגביע היה זול, בנאלי, אבסורדי במידה כמעט קומית. אך היקר, הבלתי-נשכח, הוא מעשהו של אבי לאחר שנתינו לו את השי. איני זוכר מה הוא אמר, או אם הוא אפילו חיך. אבל אני זוכר שהוא הציב אותו על שידת הלילה שלו, ושם הוא נשאר, עלוב ונדרוש ככל שהיה, כל השנים שגרתו בבית.

אבי נתן לי לתת לו דבר-מה, ואז הראה לי כי מתנית יקרה לו. במעשהו זה האציל עליי כבוד אנושי. הוא לימדני שאני יכול לתת גם למי שנתן לי את כל אשר לי.

רעיון זה מתגלם בהלכה מזורה לכאורה: "ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה, חייב ליתן צדקה לאחר". איפה ההיגיון כאן, ישאל השואל. למה צריך אדם המקבל צדקה לתת צדקה בעצמו? האם הרעיון בצדקה איננו שמי שיש לו יותר מכפי צורכו ייתן למי שיש לו פחות מכפי צורכו? אדם התלוי בצדקה הוא אם כן, מעצם הגדרת הדברים, אדם שאין לו יותר מכפי צורכו.

אך האמת היא שהצדקה מכוונת לא רק לצרכי החומריים של האדם, אלא גם למצבם הנפשי והרוחני. ההזדקקות לצדקה נחווית כמשפילה. חכמינו ידעו זאת. בברכת המזון, למשל, הם תיקנו כי נבקש "ונא אל תצרכנו, ה' אלוקינו, לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם, כי אם לידך המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה - שלא נבוש ולא ניכלם לעולם ועד".

פרטים רבים במצוות הצדקה משקפים עובדה זאת. יש עדיפות לכך שהנותן לא יידע למי הוא נותן - ושהמקבל לא יידע מי נתן לו. מפורסמת קביעתו של הרמב"ם כי בדרגה הגבוהה ביותר בקיום מצוות הצדקה עומד "המחזיק בידי ישראל שמך, ונותן לו מתנה או הלוואה, או עושה עימו שותפות, או ממציא לו מלאכה, כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות ולא ישאל [יבקש תמיכה]". במובן המקובל של צדקה, אין זו צדקה כלל. זו מציאת תעסוקה לאדם, או עזרה בהקמת עסק. מדוע אומר הרמב"ם שלא רק שזו צדקה, זו הצדקה העילאית? התשובה: כי כך מחזירים לאדם את כבודו.

אדם הנוזק לצדקה הוא בעל צרכים חומריים, ואנשים אחרים, או הקהילה כולה, מחויבים לעזור לו למלאם. אבל יש לו גם צרכים נפשיים. ועל כן קובעת ההלכה כי גם הוא חייב לתת צדקה לאחרים. הנתינה מאצילה על האדם כבוד, ויש להבטיח שכבוד זה יינתן לכל אדם.

ראשיה
מרכז רבני ירושלים

אשירה להשמע בחיי
אומרה לאלוקי בעודי

צדקה

אולפנה אמנותית ברוח החסידות

מחפשת לפגוש את הייחודיות שלך?
להכיר את הכוחות שלך?
אוהבת לנגן, לרקוד וליצור?
רוצה לגדול בעבודת ה' מתוך חיסור לב?

אצלנו למרגלות הר מירון בגליל הירוק
תמצאי מקום בו תוכלי לגלות עולם של
יצירה, חוכן רוחני ולימוד מוגבר ומעמיק
במגמות איכותיות עם טובי המורות:

**מוסיקה קלאסית מהמזרח
מורחב ואמנותי**

בואי להיות חלק מקבוצה ייחודית ומגובשת
שילובים • שיח רגשי • חיבור לאדמה
יוזמה והשפעה • ללא פנימיה

יום פתיח יתיקיים ב' ה' אדר

לפרטים והרשמה: 052-577-6688

שמחאל אליהו
בניין הרב

הפוכים מהטוב בנקודה מסוימת – זהו חסר. זוהי אצבע אלוקים שמצביעה לנו בדיוק, אבל בדיוק – על מה שצריך להפוך לטוב.

הרבה פעמים אנחנו מזהים בתוכנו חיסרון, ולא עושים עם זה כלום חוץ מלהיחלש. זוהי לא מודעות נכונה, אין לה ערך, מפני שאין בה בנייה וחיוק. אין עניין לדעת סתם מה החולשות שלנו, בלי לתקן אותן. ימימה אומרת שבכל חסר יש מרכיב רצוי וחיובי, כי כל חסר מנתב אותנו, באופן אוטומטי, להעמיד מולו את המקום השלם והרצוי שאליו אנחנו שואפים. גם אם יקח זמן, גם אם השלם נראה כרגע כמו חלום דמיוני, בכל זאת האדם לא יכול להישאר רק בתחושת "חסר לי", הכוחות הטובים שבנפש כבר מראים לו את השלם הרצוי. כבר חולמים קדימה. כבר מדמיינים איך הכל יתהפך לטובה. גם אם כרגע, ברובד הגלוי לעינינו, יש בעיקר חסר – בכל זאת החסר לא שולט, כי בתוכנו, במקומות העמוקים, הפנימיים, השייכים לטוהר הנשמה שלנו – יש כבר ציור של שלם. ויבוא הזמן שהוא יתגלה ביופיו.

נבראנו באור

האור היוצא מתוך החושך, והטעם המתוק היוצא מתוך המרירות עצמה, הם פלא גדול. הם משאירים אותנו משתאים מול חסדיו של ריבונו של עולם שתמיד מגלה לנו איך להתקדם, אנחנו צריכים רק להטות אוזן, להקשיב היטב ולהאמין בטוב.

אחד המשפטים האהובים עלי בלימוד ימימה הוא: "יש לגלות את האור מתחת לכל חסר, כי נבראנו באור". מתחת לכל חסר, מתחת לכל צרה ומכאוב, ממתנינים לנו אורות עדינים. הם היו שם תמיד, הם יהיו שם תמיד לטובתנו. זוהי התבוננות עמוקה לקחת את הנושא שהכי מכאיב, הכי מוריד, הכי הפוך לכל מה שאנחנו רוצים בחיים – ולנסות לגלות כיצד הוא בכל זאת מאיר לנו. כיצד קרן האור הקטנה שנוכל למצוא בו, תאיר חשיכה גדולה. כיצד טעם אחד מתוק שנוכל למצוא בו, יוכל להמתיק את המציאות שיש בה מרירות וחולשה. העולם כולו, וגם אנחנו, נבראנו מתוך "ויהי אור". המרכיבים החסרים תמיד באים כדי לחשוף בתוכנו עוד הארה, עוד התחזקות, עוד התייצבות. ימימה אומרת שאחת הדרכים ליישר את הנקודה הפוכה ולכוון אותה בחזרה אל השלם, היא לתת לעצמנו טוב. להזכיר לעצמנו בוקר וערב שנבראנו בטוב, שאנחנו לא לבד בעולם, שיש מי שמכוון ומאיר לנו. "בשינוי הזה מתרחש 'ונהפוך הוא' – כל ההפוך הזה נהפך לאור חוזר" (ימימה). כל הייאוש, העמעום, הירידה – יכולים להפוך להתלהבות, לבהירות, לחוס לב, לאמונה, לאור גדול. כל הפוך יכול להתהפך לטובה.

אנומה נב | ALLUMA@GMAIL.COM

להפוך את ההפוך – לטוב

סגולת ימי אדר ופורים היא עניין "ונהפוך הוא". עם ישראל מגיע לתחתית של התחתית בארמונו של אחשוורוש, ומשם, בנסים גדולים מתוך רחמיו של ה', מתהפך הכל לטובה. בלימוד ימימה, המקומות של התחתית, כל הקשיים, העומסים, הירידות – נקראים "הפוכים". כי הם הפוכים לכיוון הזרימה, העליה, הם הפוכים לכיוון שבו אנו נותנים אמן בכוחות שלנו, בנשמה הטהורה שלנו. הם הפוכים לכל מה שאנחנו רוצים. הם כמו סכר שמעכב את נהר הטוב מלזרום. והמלאכה הנפשית היא תמיד: להפוך את ההפוך – לטוב.

הזוהר הקדוש מכריז מי ראויים להיכנס בהיכלו של משיח – מי שהפוכים חשובים לנהורא ומרירו למתקא. כל מי שיודעים להפוך את החושך לאור, ואת המר למתוק. כל מי שיודעים לקחת את המקומות הפוכים שבנפש, החשוכים, המרים ומרירים, ולעשות מהם טעם גן עדן.

צאי מתוך ההפיכה

ראשית ההבנה כיצד להפוך את המרכיבים הפוכים שבנפשנו למרכיבים טובים ומחזקים, היא בהסכמה לכך שבכלל התעורר בנו מרכיב הפוך ומחליש. הסכמה לכך שהירידה היא חלק מהעליה, הירידה מכוננת את העליה. "מרכיבי הירידה – באים ללמד אותך לדייק", כך אומרת ימימה, ומסבירה: "כי אז את בונה ועולה שוב, וחוזרת למקומך". לפעמים הכאב והירידה טובים לנו, הם מאותתים לנו שמהו לא מתנהל כשורה. לפעמים ירידה יש בה אורור של המערכת, הקרקע זזה ונשברת, ומבקשת להצמיח מתוכה משהו חדש. לבנות משהו חדש, כדי להגיע למקום יציב יותר מזה שהיינו בו עד כה. כשמסכימים לרדת, מתחילים לגלות. הלימוד מבקש מאיתנו לא להיאבק בירידה, כי ככל שניאבק במרכיבים הפוכים – רק ניתן להם כוח. כל האנרגיה שלנו תלך על מאבק בירידה, ולא על הבניה שאמורה לצמוח ממנה. לכן, עלינו לנסות להסכים לירידה, לקבל, לטעת בתודעה שלנו את ההבנה שמהו עומד לצמוח מכאן, מהירידה והכאב. משהו עומד להתגלות.

ההבנה השניה כיצד לפעול מול המרכיבים הפוכים היא שהנפש שלנו חכמה כל כך, שברגע שהיא מזהה שמהו חסר בתוכה – היא כבר רואה מול עיניה את המקום השלם שאליו היא רוצה להגיע. "האדם מזהה חסר – ולמעשה יש לו את כל המרכיבים להתחיל שלם". כשאדם מזהה כמה הוא חלש במקומות מסוימים בחייו, זה עלול לצער ולהחליש עוד, אבל גם מסמן בדיוק את המקום בו עליו להתחזק. אדם שמזהה חולשה בנתינה שלו – מקבל כמתנה משמיים את ההבנה איפה בדיוק להתחזק. כשאנחנו מזהים שאנחנו חסרים, חלשים

לקבל את עצמי – לעבודה

במיוחד?

מהר מאד הסתבר שלא מכאן עולה הקושי. "כן. אני אוהבת לעסוק בחינוך ולעבוד עם ילדים. יש לי אפילו תואר בחינוך. הבעיה היא, שכאשר אני עומדת מול הכיתה אני מוצפת בגלים של ביקורת עצמית, ובטוחה שאני המורה הכי גרועה עלי אדמות".

"אני בטוחה שזה לא מתחיל בכיתה... מה קורה איתך בבית? למה את קמה כל כך מאוחר?" רציני לצרף את הנתונים ולראות איזו תמונה הם יוצרים.

"את צודקת", השיבה בצער. "במשך רוב שעות היום אני שומעת בתוכי את הקול שאומר לי שאני לא מספיק טובה ולא מספיק רצינית, ושכך הכל העולם מלא באנשים הרבה יותר כישרוניים ממני. בבית אני פשוט נכנסת למיטה, ומוצאת דרך להעביר את הזמן. אך כשאני בעבודה המחשבות הללו משתקות אותי ואני לא מצליחה לתפקד".

"בצדק", אמרת לה. "איך אפשר לתפקד

לאחר עשר דקות איחור היא נכנסה מתנצלת. "אני לא בסדר, אני יודעת". "לא נורא, זה קורה שמאחרים", אמרת, מקווה שכך תרגיש יותר בנוח, "בואי תשתי משהו".

"זה לא רק עכשיו" היא המשיכה. "אני לא מצליחה לעשות עם עצמי כמעט כלום. אני קמה כל יום בצהריים ולכל מקום אני מאחרת. אני מסתכלת על עצמי ולא מאמינה איך בחורה באמצע שנות העשרים מכלה כך את ימיה".

"ולמה הגעת אלי?" שאלתי, מבקשת להבין מדוע טרחה ובאה.

תשובתה לא איחרה לבוא: "שמתי לי מטרה: להצליח למצוא עבודה – ואז להתמיד בה. מכל העבודות שהיו לי התפטרתי, וכל פעם מסיבה אחרת".

ניסיתי לברר היכן נעוצה הבעיה. האם הבחורה יודעת מה היא רוצה בכלל? "האם את מחוברת לכישרונותיך?" שאלתי אותה. "לשליחותיך? יש תחום שאותו את אוהבת

שיחת נפש
חינוך של חסד
נעמה מנוסי

תפקחו את העיניים, הסתכלו סניב

גאות וסרצוג | geut_90@walla.co.il

הי, אתה. ואת.

כן, אתם שקוראים את המילים האלה ברגע זה, יש לי שאלה, ותענו בכנות.

קרה לכם פעם שהייתם במצב רוח מבאס, והתחשק לכם שמישהו יוציא אתכם מזה, או לפחות יקל עליכם, בלי שתצטרכו להגיד מילה? שמישהו פשוט יקלוט אתכם, ויגיד את הדבר הנכון, המעורר, האכפתי?

הרשו לי להניח שהתשובה היא כן. לכולנו יש רגעים כאלה, של באסה, של כעס ושל עצבות, לפעמים אפילו תקופות. זה יכול לבוא בעקבות משהו גדול שקרה וזה יכול להיות פשוט סתם מצב רוח שתוקף אותנו.

הרבה יותר כיף ברגעים האלה להרגיש שמישהו איתנו, מרגיש אותנו, אבל ממש לא בא לנו לבקש את זה, בא לנו שיקלטו אותנו. וכאן אתם נכנסים לתמונה.

יש לכם אחריות. לכולנו יש אחריות. והיא – לדאוג אחד לשני, לשים לב אחד לשני, לחפש את העיניים אחד של השני. יכול להיות שמישהו ממש מהמעגל הקרוב שלך, זקוק לך, למילה טובה, לשיחה או לסתם חיבוק... יכול להיות שמישהו דווקא לא מהמעגל הקרוב שלך זקוק לך. התפקיד שלנו הוא לחפש איך אנחנו יכולים להיות שם אחד בשביל השני, גם בלי שיבקשו מאיתנו. כשאנחנו יודעים שמישהו מתמודד עם סוג של משבר או יותר קל לנו להיות שם עבורו, אבל כשאנחנו לא יודעים, זה יכול להיות קצת קשה להבחין.

אז איך בכל זאת אפשר לזהות?

האמת, אני סומכת עליכם שאתם יודעים לזהות, הדבר שצריך לעבוד עליו הוא פשוט לשים לב. להביט.

ברגע שתבחרו לשים לב למה שקורה סביבכם, פתאום תבחינו שאחד הילדים לא הגיע כבר כמה ימים לבית ספר, שהמורה לא כל כך בטוב היום, שאמא מוטרדת... רק תפקחו את העיניים, לא תאמינו כמה דברים תראו פתאום.

אוקיי. זיהיתם, ואז מה עושים?

בואו נגיד קודם מה לא עושים: שימו לב, אל תגידו בשביל להגיד.

לפעמים אנחנו קולטים שמישהו מבואס ואז אומרים: "מה יש לך? אתה נראה הפוך" או "מה נסגר איתך?" או כל מיני משפטים כאלה. אז יופי, הסתכלתם, הבחנתם, אבל עם המשפטים האלה רק הורדתם אותו יותר. לפעמים השאלה של "למה אתה עצוב" רק גורמת להיסגר. הכי טוב שתשאלו את עצמכם מה היה עושה לכם טוב. הרי המטרה שלכם היא להיטיב, ואם אתם מרגישים שאין לכם רעיון, לפעמים עדיף לא להגיד כלום מאשר דברים שרק יבאסו יותר.

בואו נהיה גדולים באמת, נמצא דרכים יצירתיות וננסה לקלוט לצורך של הבן אדם. לפעמים החיוק הקטן הזה משנה את כל היום. גם לו. גם לך.

אז מה כן:

לכל אחד הכישורים והיתרונות שלו. אם אתה מלא בהומור, שלח איזו הערה לרומם את מצב הרוח. אם אתה מקשיב נהדר, תפתח בשיחה. אם אתה רגיש, תגיד את המילים הנכונות.

כמובן שאם אתם מזהים משהו שלדעתכם חריג או מדליק נורה אדומה, שתפו מבוגר שאתם סומכים עליו. לא, זו לא מלשנות, זו אכפתיות.

תראו, אנחנו חלק מהכלל והכלל הוא חלק מכל אחד מאיתנו, הכל מעורבב, אנחנו צריכים אחד את השני! ומחוייבים אחד לשני. לכן זו לא זכותנו, זו חובתנו.

אין אפשרות להתנער מאחריות.

אין אפשרות. להתנער. מאחריות.

כשהבן שלי היה בן שלוש הוא אמר לי משפט מדוייק. זה היה כשנכנסנו לחדר מדרגות חשוך, הוא נבהל ואמר:

"אמא, תרימי אותי כדי שלא יהיה לי חושך". אין במשפט הזה היגיון, הרי כדי שלא יהיה חושך הוא היה צריך להגיד לי להדליק את האור. אבל לא, הוא ביקש שארים אותו. הבנתי שעצם זה שהוא מרגיש שאני אתו, זה מה שמסלק את החושך האמיתי.

בואו נרים אחד את השני.

נהיה יחד בחושך.

ונדליק אור גדול בעולם.

לך לפגוע בעצמך ולהתיש את כוחותייך? אם את לא מושלמת, זה רק סימן שאת צריכה יותר תמיכה, חמלה ועין טובה."

הרעיון הפתיע אותה, ובכל זאת, המשיכה להקשות: "איך אוכל לקבל בעין טובה את הפגמים שלי? לפעמים אני מתבלבלת ולא מצליחה להתארגן על הזמנים. אלה הזמנים שבהם אני הכי יורדת על עצמי."

הקשבתי בשקט ושמחתי על הברור שמתרחש אצלה בראש. "בהפוך על הפוך, דווקא אם תקבלי את עצמך בחמלה, הנפש שלך תהיה פתוחה לשינויים ולצמיחה. זה בסדר שאת רוצה להשתפר, אך זה יתאפשר רק באקלים מוגן ותומך. אני קוראת לזה: לקבל את עצמי – לעבודה. רק על הבסיס של קבלה עצמית פשוטה ונטולת רגשות-אשם אפשר להתחיל לעשות עבודה פנימית."

היא הקשיבה ועצמה עיניים. "אני מנסה לדמיין יום שבו אני קמה בבוקר ומחייכת לעצמי במראה. כמעט לא קורים ימים כאלה בחיי."

"ומה זה עושה לך?" שאלתי. "חוזר לי הרצון לחיות ולעשות" היא חייכה.

עיניי אורו בשמחה. "אז מצאנו את הנוסחה: קבלי את עצמך... לעבודה!"

כשמישהו עומד לך מעל הראש עם חרב שלופה? את מותקפת בידי המחשבות השליליות ומשום מה את נותנת להן להשתלט עלייך בלי לשים להן גבול."

דמעות החלו זולגות מעיניה. "הבעיה היא שאני מאמינה להן. אני באמת לא מספיק טובה ולא מספיק מוכשרת" אמרה בכאב.

"ובגלל זה אין מי שיגן על הנפש העדינה והטובה שלך בעולם" המשכתי אחריה.

"מה כבר יכול להגן עליי?" שאלה בכנות.

"זה לא מה, אלא מי" השבתי. "התפקיד שלך הוא לעמוד על המשמר ולא לתת למחשבות ההרסניות שלך לנהל אותך. זה מתחיל מלסדר את הראש ולאחוז היטב במחשבה המתוקנת: אין אף אחד מושלם בעולם. יש רק אחד שהוא מספיק טוב, וקוראים לו הקדוש ברוך הוא...".

"נו, באמת...". היא נאנחה. "אני כל הזמן דורשת מעצמי שלימות - ובגלל זה אני לא מתפקדת!"

"ואם את לא מושלמת, אז מה? זה אומר שצריך לרדת עלייך? זה אומר שמותר

האמת לאמיתה

שחר פרידמן

התשובה, ספרו הנודע של מרן הרב קוק זצ"ל שיצא מבואר על ידי ראש יהודי.

סך הכל סקרנות

"לא רציני לקחת את הספר ואמרתי לרב שהוא כנראה לא הבין, כי ממש אין לי כוונה לחזור בתשובה ושכסך הכל אני מונע מסקרנות אינטלקטואלית. אבל הרב חיים לא נרתע והשיב לי שאני בכלל לא מבין מה זו תשובה. ושהיא ממש לא מחייבת מעבר ממגור למגור, אלא לצאת מן השקרים בהם אדם שבו ולשוב אל האמת הפנימית שלו, אל מי שהוא באמת".

חורש שומע ובנימוס נוטל את הספר. בבית הוא יניח אותו אחר כבוד על המדף וישכח ממנו לגמרי. "מרוכ ציניות התקשיתי לקרוא בו. רק אחרי כמה שבועות כבר קראתי ממקום נקי, והספר נתן לי המון".

בעקבות הלימוד העצמאי בספר, הסקרנות הולכת ומעמיקה והוא מתייצב לשיעורים שונים במסגרת 'ראש יהודי'. "לאט לאט התחלתי לשאול את עצמי מדוע באמת אני חילוני. האם אני באמת מאמין בתפיסת העולם החילונית, או שאני חי ככה רק כבירית מחדל, כי אני לא רואה את עצמי בשום מקום אחר? היו לי חיבוטי נפש נוקבים".

חורש מוצא את עצמו בסערה פנימית גדולה וככל שהוא לומד הוא מתחיל להבין שהיהדות שחשב שהוא מכיר, היא בסך הכל אסופת סטיגמות שקריות. אבל מה עושים עם זה? המחיר של ללכת עם האמת עד הסוף הוא עצום. איך עומדים אל מול המשפחה והחברים? וכך הוא נרתע לאחוריו ונעצר, רגע לפני "בשלב הזה נפרדתי מהחברה שלי. דווקא כשהתחלתי ללמוד גילינו עד כמה אני באמת לא יודע, וכמה הפערים בינינו עצומים".

הזמן חולף מעט והוא מנסה לשמור מעט מצוות. "התחלתי לברך על דברים שאכלתי, ואחר כך הוספתי תפילות. הייתי אומר את המילים כמו שקוראים בספר קריאה, אבל אחר כך הצלחתי ממש להתפלל אותן מן הלב". זרויף המים הדקיק הלך וחרץ תלמים בליבו.

אחרי שסיים את שירותו הצבאי, גמלה בליבו ההחלטה להצטרף אל בית המדרש של מכון מאיר בירושלים. "שם הפך הביורר לאישי ומדויק יותר. הלימוד האינטנסיבי והמגע הקרוב עם רבנים שהותירו עלי רושם עז, שינו את חיי באופן עמוק". יואב חורש הפך לבן תורה ואף זכה להקים את ביתו עם אותה בחורה שהאירה את דרכו בהתחלה. האמת הדוקרת, החלקית - פינתה את מקומה לאמת לאמיתה.

מערכות הבחירות האלה מאמללות את השקרנים. כי שקרים בנויים על ריצת מאה מטר, והבחירות שלא נגמרות מאריכות את הריצה ומאפשרות לאמת לכצבץ. "מתחת כל אמת דוקרת, מסתתרת האמת לאמיתה" שר שולי רנד. האמת הדוקרת היא השקר המתחפש היטב לאמת, אבל מתחתיה תמיד מסתתרת האמת לאמיתה.

יואב חורש החל את דרכו ככתב בעיתונות הצבאית, וכחלק מהכשרתו נדרש לעבור השלמה של חיל החינוך. חורש שהגיע מבית חילוני 'אמיתי' מצא את עצמו נדרש לשאלות של זהות ולפתע מצא את עצמו ניצב אל מול השאלה הפשוטה: "מה עושה אותך ליהודי?". "אלו היו ימים של עיסוק אינטנסיבי ומרוכז בשאלות האלו, מה שלא זכיתי לו עד אז ופתאום הבנתי שבעצם אין לי באמת מושג מה זה אומר". חורש הנבון, שכבר החל את חייו הבוגרים, מבין את עומק הפער שבין הזהות המגדירה אותו ובין המציאות המרה, המלמדת על בורות שאינה מאפשרת לצקת תוכן כלשהו אל אותה זהות יהודית.

אם יהודיה-בן יהודי?

"התשובה המוכנה היא שכיוון שאמי יהודיה, גם אני כן, ושחורן מזה גם עשו לי ברית מילה וחגגו לי בר מצווה כמוכן, אבל כל זה לא היה יותר ממס שפתיים. איפה כאן 'האמת לאמיתה'?"

אנחנו עוטים תחפושות וקוראים לעצמנו בשמות יפים כמו חרדי או ציוני-דתי. כמה מאתנו עצרו לרגע לחשוב מה זה אומר לגבי חיייהם? האם החליפה שתפרו לעצמם הולמת את חיייהם באמת? אנחנו קרבים לחג הפורים וזה זמן טוב לבקש את הזהות האמיתית שלנו.

"השאלה הזו הדהדה לי בראש במשך זמן רב" מספר חורש, "הזהות היהודית הייתה הבסיס שלי, אבל לא היה לי מושג ירוק לגבי משמעותה. הייתי סקרן לדעת וכך הגעתי למאמרים באינטרנט בנושאים שונים ובעיקר על פרשת שבוע".

באותה תקופה הוא מכיר בחורה דתיה והקשר ביניהם הולך ומעמיק. "ההיכרות עם אדם דתי ממשי לימדה אותי משהו שלא יכולתי לקבל ממפגשים של שיח אודות זהות וכדומה. כעת התחלתי להבין שהדתיים הם אנשים נורמליים לחלוטין, אינטליגנטים ומצחיקים, ושככל זאת יש להם את הפן הנבדל הזה בחיים".

התודעה הזו מטלטלת אותו והוא נדחף ללמוד יותר. הוא מגיע ל'ראש יהודי' ושם הוא פוגש את הרב חיים טרבלסי. הרב שקלט את הכישרון הספרותי והמשיכה של חורש למילים מחליט שהוא חייב לצאת מהפגישה עם איזה ספר והוא מגיש לו את 'אורות

החבר מהמילואים שואל שאלות? השכנה מתעניינת ביהדות? ראש יהודי זאת התשובה! 03-5255355 ry@neto.net.il

לרגל הוצאה לאור בע"ה של "הגיע הזמן 9"
דרושים תורמים להקדשה בספר

לתרומות:
052-5665005, 052-4295592

מארז ספרים "הגיע הזמן"
הקואיקס שטשטס אל ה'ז'ים!
8 ספרים 389 שק"ל
כול משלוח עד פתח הבית!

ראש יהודי
ראש • אורח • אורח

לפרטים: **052-6791122, 052-5665005** | www.roschy.org
התרומות לראש יהודי מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראש יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרקו ברקוד:

מי שטוב לו ושמח ליהור

כל המרחבים שילדים צריכים כדי לגדול

3 נותרו
בתים
אחרונים

מדד 12/19

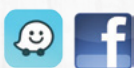
מעלה חבר
רק **843,000** ₪

צמוד קרקע עם גינה

< 8 דק' מקרית ארבע >

מעלה חבר
ישוב קהילתי דתי

לפרטים והרשמה:
נתנאל > 072-3926090

מרכז
מידע
אמנה

1-800-260-240
www.amana.co.il

מצאים נשל פהא

התורה נשל

ציון: שמשון קוטלונסקי

"בוא איצור", אמר לו אבא בשמחה. "עבשני נביא את העצים שלנו אל משה, ומתעצים האלה יבנה המשכן".

(על פי מדרש תנחומא פרשת תרומה, סימן ט.
לפוטו שירוח, ברך לא, עמוד 146)

"למיני שנים רבות, בשיגעב אבינו, הסבא של הסבא שלנו, ירד למצרים, הוא הביא אתו שתיילים של עצי שטה, ונטע אותם במצרים. הוא אמר לבניו שהוא צופה ברוח המושע שפעבר שנים רבות, בשינצא ממצרים, וצטרף לבנות משכן לאלקים מעצי שטה, ולכן הוא נוטע את העצים האלה. העצים יודלו ויצחקו, ונבוא הזמן ונברת אותם ונפח אותם אתנו ונבנה מהם משכן."

כל השנים שהיינו עבדים במצרים היינו מפיטים בעצים העולים וצומחים, והיינו שואבים מהם עידוד ותקווה. העצים האלה הזכירו לנו את הכטחת יעסב, שיום אחד נגאל ונצא ממצרים, ונבנה משכן לאלקים!"

"אז מהעצים שלקחנו יבנה המשכן?", שאל איצור.

"כן, אנוחנו מחכים שנקבל את הצווי לבנות את המשכן, ואז כל מי שהביא אתו עצים יתורם אותם למלאכת המשכן, ענה אבא.

איצור התרגש מאוד וצפה בקצור רוח לצווי על עשית המשכן ואז זה קרה. משה נבנו ירד סיני ומסר לבני ישראל כי הולכים לבנות משכן לאלקים. הוא הודיע שכל מי שיש לו עצי שטה, מזמן לתורם אותם בעבור הבניה.

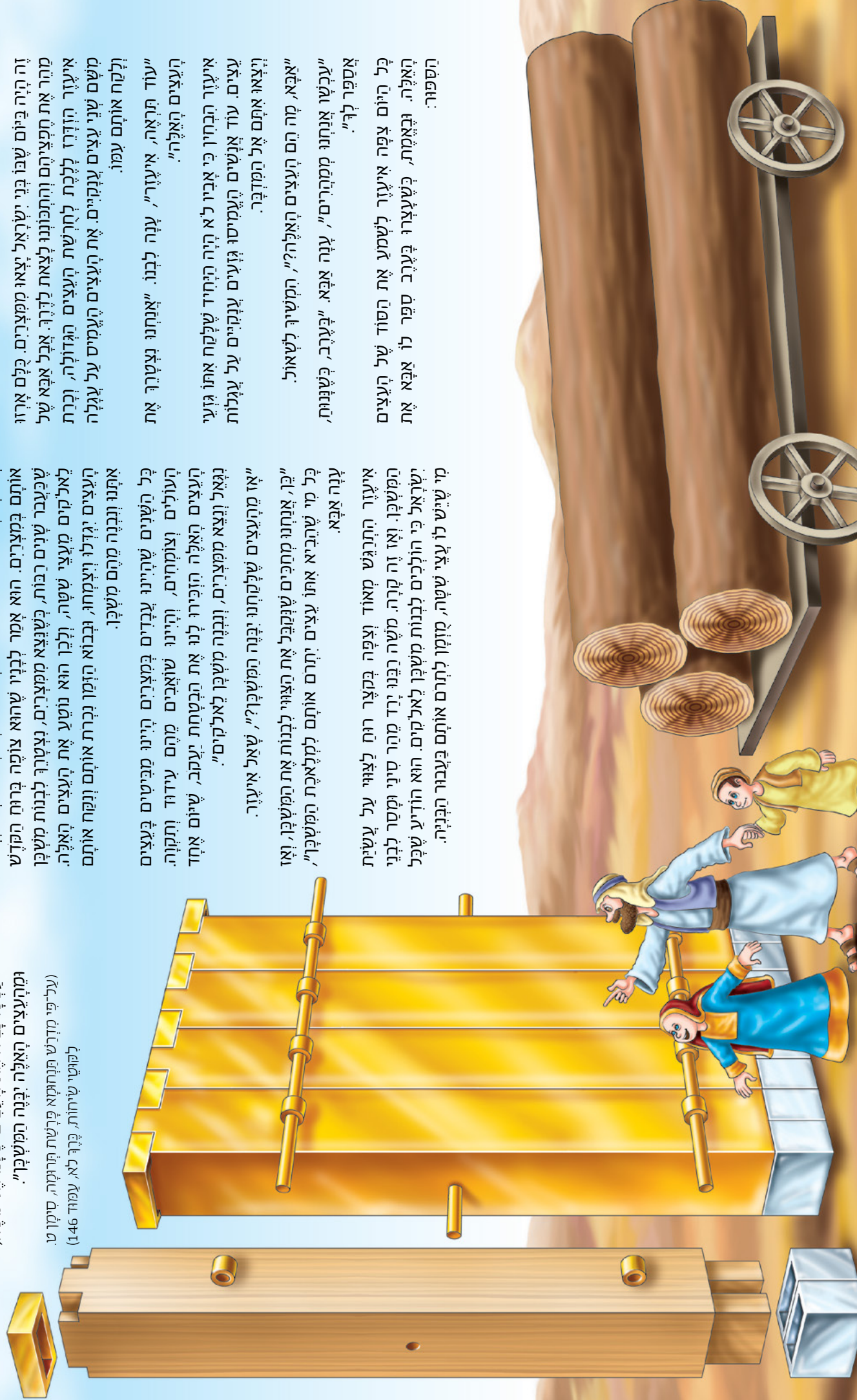
"אבא, לשים מה אתה לוקח אתה את הגזעים הענקיים האלה?", שאל איצור את אביו.
זה היה ביום שבו בני ישראל יצאו ממצרים. כלם ארוזו מהר את המציהם והתכוננו לצאת לדרך. אבל אבא של איצור הודרו ללכת לחרשת העצים הגדולה, וכרת משם שני עצים ענקיים. את העצים העמים על עגלה ולקח אותם עמו.

"עוד תראה, איצור, ענה לבנו. "אנוחנו נצטרך את העצים האלה".

איצור הכחין כי אביו לא היה היחיד שלקח אתו גזעי עצים. עוד אנשים העמיסו גזעים ענקיים על עגלות וצאו אתם אל המדבר.

"אבא, מה הם העצים האלה?", המשיך לשאול.
"עבשו אנוחנו ממחרים, ענה אבא. "בערב, בשנונו, אספר לך".

כל היום צפה איצור לשמע את הסוד של העצים האלה. ובאמת, בשערצו בערב ספר לו אבא את הספור:

שו"ת בחירות

עם הגאון הרב דב ליאור שליט"א

מגדולי הדור ומגדולי תלמידי מור' הרבי צבי יהודה קוק זצ"ל

צילום: עמנואל גרסטל

אבל זה מסכן את הימין?

אין לגוש הימין סקר אחד שהם מקבלים 61 מנדטים. רק במידה ו'עוצמה' תעבור יש סיכוי לימין. כך שאלה שמאמינים לסקרים בנוגע לעוצמה, צריכים לאמץ את הגישה הזו בנוגע לגוש הימין גם.

מה הבעיה ב'מתווה טראמפ', הרי אפשר לסמוך על הערבים שלא יסכימו?

נכון שכרגע הערבים, לא יסכימו אבל לדורות ירשם ראש הממשלה של הימין, והימין כולו, הסכימו לוותר על 70% משטחי יו"ש, הסכימו להקמת מדינה למחבלים, הסכימו לחלוקת ירושלים ומסירת הר הבית לירדן וכן מסירת שטח גדול בנגב ועוד ויתורים קשים. עצם הדיבור וההסכמה על ויתורים כאלו לא ישראלי, זה סכנה לארץ ישראל ואסון לתמוך במי שיושב בממשלה שמקדמת את התכנית המסוכנת.

גם ימינה מתנגדת וצועקת נגד הויתורים, ש"ס ויהדות התורה אומרים שהם נגד ויתורים, למה לא להצביע להם?

המשותף לימינה ליהדות התורה וש"ס שגם במידה והם באמת יתנגדו זה יהיה מהפה ולחוץ. בדיוק כמו שעשו באוסלו בגירוש מגוש קטיף והסכם חברון האומלל, הם התנגדו לנסיגות בהצהרות ונשארו לשבת בממשלה, ובכך אפשרו לנסיגות להתבצע. אילו היו פורשים היו מונעים אסונות.

אבל 'עוצמה יהודית' לא מספיק חזקה אז למה היא רצה לבד?

אנשי עוצמה תמיד רצו והסכימו להתחבר בבלוק טכני, תוך שהם מוכנים לעשות ויתורים גדולים, ואכן בבחירות הראשונות הם אלו שהצילו את הציונות הדתית ומנעו מחיקה של מפלגת הציונות הדתית. לצערנו בג"ץ נלחמים באנשי 'עוצמה' ולא במקרה, ויש אנשים בתוכנו שהחליטו לפסול את הלגטימיות של רבבות יהודים הנאמנים לה' ותורתו, ואף עשו את הדברים בכחש ומרמה. זו הסיבה היחידה ש'עוצמה' מתמודדת לבד, כדי להביא את רבבות המצביעים שלהם.

לסיכום, מה יש לרב לומר לציבור שמצביע?

כשיהודי יוצא להצביע יש לכך אמירה חשובה. על כן חשוב שכל יהודי יצביע אך ורק למה שהוא מאמין בו. חשוב שיהיו כמה שיותר יהודים שאומרים אנחנו לא מתפשרים על אות אחת בתורה, אנחנו לא נסכים לגירורים שלא כהלכה. לפני 90 שנה הרב חרל"פ התנגד להסכם החלוקה כי אמר שאין לנו זכות לוותר על חלק כלשהו זה מארץ ישראל. זה בדיוק המצב שכשיו.

כבוד הרב נחשב לאחד מפוסקי הדור בציונות הדתית. במערכות הבחירות האחרונות וגם בבחירות האלה הרב תומך במפלגת 'עוצמה יהודית' וקורא להצביע לה. מה הסיבה לכך?

עוצמה יהודית היא המפלגה היחידה שמתנגדת לחלוטין למתווה המסוכן של טראמפ, ופועלת ללא פשרות בנוגע לשלמות התורה והעם. זו המפלגה היחידה שאני סמוך ובטוח כי לא יוכלו לקנות אותה בניזיד תקציבים או תופנים כאלה ואחרים והיחידה שאנשיה מתנגדים לכל וויתור, אפילו אל סנטימטר מארץ ישראל.

אבל בסקרים שהיו עד עכשיו עוצמה יהודית עדיין לא עוברת את אחוז החסימה.

אני ער לסקרים, אבל אנחנו לא יכולים להצביע ולתמוך במפלגות שמוכנות לעשות ויתורים על ארץ ישראל, על ציונה היהודי של המדינה, על השבת, המשפחה המסורתית, גירורים וכו'. המצב כיום הוא שלמרבה הצער אין למי להצביע. אי אפשר להצביע למי שאומר שאין לו הבדל אם גיור יהיה על ידי רב אורתודוקסי או לא; אי אפשר להצביע למי שקידמו את תוכנית "האוטונומיה" ואין להם בעיה עקרונית עם ויתורים על שטחים בארץ ישראל. הבחירה עבורי היא או להצביע עוצמה יהודית או להשאר בבית.

באמת אנשי עוצמה מתייעצים עם הרב על כל הדברים?

הייתי קשור בעבר למפלגות נוספות ואף מפלגה לא נשמעה לדעת תורה כמו עוצמה יהודית. מדובר בחבורה של אנשים יראי שמיים ומאוד חשוב לחזק אותם. סוף האמת לנצח.

אבל זה מסכן את הימין?

אין לגוש הימין סקר אחד שהם מקבלים 61 מנדטים. רק במידה ו'עוצמה' תעבור יש סיכוי לימין. כך שאלה שמאמינים לסקרים בנוגע לעוצמה, צריכים לאמץ את הגישה הזו בנוגע לגוש הימין גם.

מה הבעיה ב'מתווה טראמפ', הרי אפשר לסמוך על הערבים שלא יסכימו?

נכון שכרגע הערבים, לא יסכימו אבל לדורות ירשם ראש הממשלה של הימין, והימין כולו, הסכימו לוותר על 70% משטחי יו"ש, הסכימו להקמת מדינה למחבלים, הסכימו לחלוקת ירושלים ומסירת הר הבית לירדן וכן מסירת שטח גדול בנגב ועוד ויתורים קשים. עצם הדיבור וההסכמה על ויתורים כאלו לא ישראלי, זה סכנה לארץ ישראל ואסון לתמוך במי שיושב בממשלה שמקדמת את התכנית המסוכנת.

גם ימינה מתנגדת וצועקת נגד הויתורים, ש"ס ויהדות התורה אומרים שהם נגד ויתורים, למה לא להצביע להם?

המשותף לימינה ליהדות התורה וש"ס שגם במידה והם באמת יתנגדו זה יהיה מהפה ולחוץ. בדיוק כמו שעשו באוסלו בגירוש מגוש קטיף והסכם חברון האומלל, הם התנגדו לנסיגות בהצהרות ונשארו

נצ

עוצמה יהודית בראשות איתמר בן גביר

התוועדות
התוועדות

הרב חיים שלום דייטש

לזהות את הסחורה

החסיד הקשיש שנפל למשכב מרוב תשוקה למאמר חסידות < הנוסע שהבטיח לא להאריך בתפילה ו...תקע את העגלה לפני שבת < ומהו ההבדל בין מרצה מעולה שמרגש את הקהל ובין צדיק שדורש, וקהל שומעיו לא מתרגש?

והבטיח לו שלא יאריך בתפילתו. העגלון נעתר לו ויצא אתו לדרך. בבוקר של יום שישי אחד נעמד ר' הלל להתפלל, ו... שקע בתפילתו ארוכות, ועד שסיים כבר לא היה ביכולתם להגיע לאן שתכננו לשהות בשבת והם נשארו לשבות על אם הדרך. העגלון, כמוכן, בא בטענתו לר' הלל, "הרי הבטחת!" ענה לו ר' הלל במשל: סוחר נוסע ליריד בשביל לקנות סחורה. והנה הזדמנה לו הסחורה בדרך, האם ימשיך לנסוע ליריד? והלוא כבר מצא את הסחורה הנדרשת. "כך אני", אמר לו ר' הלל, "נוסע לרבי בשביל שאוכל להתפלל כדבעי. אך אם בדרך הזדמנה לי תפילה טובה, אז כבר מצאתי כאן את הסחורה, האם אפסיק תפילתי?".

בשביל להבין את הסיפור, צריך קודם להבין מה זו בכלל תפילה ומה זה רבי.

על דברי המשנה "אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש" נאמר בחסידות שבתפילה מתעוררת תנועה של מרירות על המצב הרוחני הירוד ותשוקה לאלוקות, לאחר התבוננות בגדלות ה' בעומק, ובהתבוננות בדרגת המלאכים לעומת נשמות ישראל. המלאכים הם בעצם בדרגה נמוכה יותר מנשמות ישראל, אבל הם עובדים את בוראם נאמנה. ואילו נשמות ישראל יורדים לעולם הזה, ועלולים לשקוע בעסק מילוי צרכי הגוף ולא לדבוק רק בה'. והרי היה ראוי שדווקא הם יהיו במצב גבוה, באהבה ויראה לאלקות יותר מהמלאכים. וזהו "כובד ראש": ישראל שהם בבחינת "לי ראש", הם ב"כובד". היינו שה"ראש" נשפל ויורד עד לעפר בצרכי העולם הזה הגשמיים. והצער והמרירות הבאים מחשבון ה"כובד ראש" הזה, זו התעוררות תשובה ותשוקה בתפילה מכוח ההתבוננות בגדלות ה' ובנשמות ישראל.

ישנו סיפור יסודי על מהות הנסיעה לרבי, מהחסיד המפורסם ר' הלל מפאריטש. אך לפני כן נחוץ להקדים סיפור נוסף, על מהות ההתקשרות של ר' הלל לרבו. ר' הלל, כידוע, היה מגדולי חסידיו האדמו"ר האמצעי, ולאחר פטירתו נסע לרבי הצמח צדק. כשהיה נוסע אליו, היה לעיתים נכנס אל הקודש ומבקש לשמוע מהרבי מאמר חסידות. הרבי היה נעתר לו, ואומר, במיוחד לר' הלל, מאמר חסידות. פעם אחת נכנס ר' הלל אל הרבי וביקש לשמוע מאמר, ומסיבה כלשהי הרבי הצמח צדק סירב לבקשתו, ור' הלל חזר לאכסנייתו מבלי שישמע את המאמר שציפה לו. כך הוא ישב באכסנייתו והשתוקק לשמיעת דברי הרבי, עד שחלה מרוב תשוקה והגיעו הדברים למצב סכנה. נכנסה הרבנית וביקשה מהרבי שייעתר לר' הלל בשל מצבו, והרבי הסכים. אך ר' הלל כבר לא יכול היה ללכת על רגליו מרוב חולשתו, והוא נישא אל הרבי על מיטתו. הרבי אמר לו מאמר חסידות ור' הלל חזר לאיתנו.

זהו סיפור מופלא על התקשרות של חסיד לרבו. הרי ר' הלל, בשנות הצמח צדק, כבר לא היה צעיר, מאחוריו היו שנים רבות של עבודת ה', עסק ויגיעה במאמרי חסידות, עד שבעצמו היה אומר מאמרים (שהודפסו בכרכי 'פלח הרמון'), ועם כל זה הוא חלה מרוב תשוקה לשמוע מילות חסידות מהרבי דווקא.

לאחר הקדמה זו נספר את הסיפור שנוגע לענייננו. ר' הלל ביקש פעם לשכור עגלון מאחד ממכריו כדי שישיע אותו לרבי. אך העגלון סירב, ולמה? כי ר' הלל היה נעמד להתפלל בדרכים, ולפעמים היה מאריך רבות בתפילתו. כך היו משתבשים להם זמני הנסיעה, והעגלון היה נותר תקוע במקומו מבלי יכולת לדעת מה קורה ומתי ממשיכים בדרך. אך ר' הלל שרצה לנסוע לרבי, הפציר בעגלון

להאיר את העיר

רחל שירה אזרד
עורכת שובי - לימוד שבועי לנשים

אז אולי אני עוד לא צדיקה.

עוד לא זכיתי שנפשי האלוקית, שנשמתי הטהורה, תוביל ותנחה ותאיר את כל מחשבותיי, דיבוריי ומעשיי. עודני על התפר הזה, על הריקוד הזה, שבין כיסופי הלב, שבין עמל ההתקדמות, שבין החתימה לאמת, ליופי, לשלום, לעבודת ה' בכל כולי - ובין הפעמים שבהן זה לא מצליח. בין הריחוק והסתמי, וההחטאות וכל ה"לא", לבין היש והנכון והראוי והאלוקי שמתחיה בי.

"זהה לעומת זה: רשע וטוב לו, לעומת צדיק ורע לו, דהיינו שהטוב שבנפשו הא-להית שבמוחו ובחלל הימני שבלבו כפוף ובטל לגבי הרע מהקליפה שבחלל השמאלי. וזה מתחלק גם כן לרבות מדרגות חלוקות בעניין כמות ואיכות הביטול וכפיפת הטוב לרע חס ושלום".

הרבה דברים אפשר לומר על המתח הזה, על המלחמה בין הגוף לנשמה, בין הנפש האלוקית לבהמית, בין כיסופי הקדושה לטרדות העולם... אבל רשע? למה זוכה מי שלפעמים נכשל, אפילו מעט שבמעט, בתואר "רשע"?

במבט ראשון זה עלול להחליש. אם כל מי שנפשו הבהמית לעיתים מנצחת במלחמה נקרא רשע - איזו תקווה יש לנו?

אלא שדווקא מעומק הרע אנו למדים על עומק הטוב. הרי ה' אב רחמן, ולא לחינם הוא ברא אותנו, בניו קרוביו, בעלי גוף ונשמה. והרי ודאי שהוא לא התכוון שנהיה בחזקת רשעים כל ימינו.

אז מה כן?

שני דברים אפשר לקחת מהדבר הזה.

ראשית - כפי שאומר התניא, יש רבבות מדרגות בעניין כמות ואיכות הביטול של הטוב אל הרע. ניקח דוגמה: שני אנשים מגיעים לבית משפט. שניהם יוצאים חייבים. שניהם הורשעו. אחד - על עבירה קשה של גנבה, שוד או פגיעה באנשים. והשני - על בניית מרפסת לא חוקית. שניהם רשעים, שניהם הורשעו, אבל ודאי שאי אפשר להשוות בין השניים... גם אנו, שעלולים להיות בין ה"רשעים", צריכים לעמול ולבדוק ולראות שאנו בתנועה של הזדככות ובחירה בטוב; שגם המקומות שבהם אנו עדיין רשעים יהיו כבניית מרפסת ולא חלילה פגיעה מכוונת באנשים או בה'.

אבל גם ככה, בסופו של דבר נשארנו רשעים... ואנו לא רוצים להיות מנותקים מה', גם לא בבניית מרפסת...

ואולי מכאן אפשר לעלות לקומה הבאה, שהיא הבשורה הגדולה בעיניי, של הדבר הזה.

כמה אמן יש בנו. כמה אמן בטוב הפנימי שנמצא, ומגדל אותנו. כמה אמן בנשמה שבקרבנו, בנפש האלוקית המחיה אותנו, שיכולה בסופו של דבר לכבוש את העיר ("כי הגוף נקרא עיר קטנה וכמו ששני מלכים נלחמים על עיר אחת... כך שתי הנפשות... נלחמות זו עם זו על הגוף וכל אבריו"). הקריאה לעברנו שאנו כרשעים בדברים מסויימים, נובעת מתוך אמן ענק שאנו יכולים להגדיל את אור הנשמה שבנו, עד כדי כך שנהיה בסופו של דבר עובדי ה' באמת ובתמים.

דווקא מתוך המקום הזה, שמכיר ברשעותו, שיודע לומר: חטאתי לעיתים, התרחקתי לעיתים, נגלה עלינו הודה והדרה של הנשמה - שיכולה (ואנו נדרשים לסייע וללחום את מלחמתה!) להעיר את כל כוחות החיים שיהיו לה משכן. להאיר את כל העולם ביופיה. ואנו, נטפס מעט מעט, מעלה מעלה, ממדרגה למדרגה, גם אם רבבות מדרגות, עד שנזכה להאיר את העיר.

אין בכך חידושים גדולים, אלא זוהי מהות התפילה - לקלוט את מה שאנו יודעים תמיד. להפנים שאנו נשמות ישראל, ושיש לנו תפקיד לעבוד את ה' בכוח נשמתנו, ואנו קרובים לו יתברך עוד יותר מהמלאכים, ושמצופה מאתנו להיות במקום אחר, גבוה יותר... אלו דברים שאנו יודעים, אבל הם לא מזיזים לנו יותר מדי. בתפילה אנו מתבוננים, חושבים, שוהים רגע, ופתאום קולטים שזה באמת כך, אנו לא במקום הנכון. בתפילה מתעורר כוח ההפנמה הזה, כח הדעת, ואז מתעוררת תשוקה להשתנות. אז מתעורר הרצון לנסות למלא את התפקיד הנכון שלנו.

זוהי גם נקודת ההתקשרות לצדיק. אצל הרבי מקבלים גם כן את כוח הדעת. אורו של הצדיק פועל אצלנו שנפנים את מה שאנחנו לא מפנימים לבד. בשביל זה נוסעים לרבי.

וזהו הקשר בין הרבי לתפילה. ענייניו של רבי הוא גילוי אלקות. להאיר את אור ה'. וזה עניין התפילה, להאיר לעצמנו את האור. ולכן ר' הלל הסביר שהוא נוסע לרבי בשביל להתפלל. כי אצל הרבי, ובדברי החסידות שהוא שמע אצלו, האיר לו אור של דעת את ה'. סיפרנו על התקשרותו העצומה של ר' הלל לרבי, אבל מה היה המבוקש אצל הרבי? הוא חיפש שם את אור ה'. ולכן אם האיר לו האור כבר בדרך, הוא לא מיהר, והתפלל שם, זו אותה סחורה - גילוי אלקות.

הרבי מלובביץ' הזכיר את דברי המאור עיניי' (למגיד מטשרנוביל), שאם אדם לא מצליח להשתטח על ציון הצדיק, הרי שלימוד בדברי תורתו נחשב כהשתטחות. מדברים אלו עולה דבר מעניין. יש הסבורים שנוסעים לרבי בשביל לשמוע מדבריו דברים נעלים שרק הרבי יכול לומר. לפי זה, הרבי, בעצם, נמצא בשביל תורתו, ואם היינו יכולים לקבל את הדברים בלעדיו, באיזו דרך, אולי לא היינו זקוקים לו... אך מדברי המאור עיניי' עולה להיפך. דברי הרבי נובעים מאור ה' שמאיר בנפשו, והאור הזה הוא עצם העניין.

בחב"ד שמו דגש רב על הבנה. תבעו שהאור הגדול של הצדיק יתלבש ויורד גם בשכל גשמי. הסיבה היא, כי אור גדול זקוק לצינורות קטנים יותר בשביל להלביש ולצמצם אותו. אחרת, האור לא יתקבל כלל, או יתקבל בצורה מופשטת שלא תבוא לידי ביטוי מעשי. אפשר להתעלות ולהתרום כשנמצאים אצל הצדיק, אבל לאחר מכן האור יכול לפוג, ונשארים בלי כלום... לכן דרשו בחב"ד לבטא ולצמצם את האור לכלים שלנו, בדברי תורה וביאורים המתקבלים בשכל והבנה, ועל ידי זה לפעול שינוי ממשי בחיי היומיום.

כשמכניסים את האורות לכלים שלנו, לפעמים פחות מרגישים את ההארה מאשר כסתם התעוררות. כשלומדים או נמצאים אצל הרבי, לפעמים לא מרגישים כלום.

בצעירותי שמעתי פתגם בשם הרבי הרש"ב: מהו ההבדל בין דרשת התעוררות של מגיד למאמר חסידות של רבי? בימים ההם היו מגידים שהיו דורשים בבית הכנסת בשבת בפני קהל גדול, אנשים ונשים, והיו מעוררים את הקהל בבכיות והתעוררות גדולה. ואמר הרבי, שגם דרשה שגורמת התעוררות גדולה, כעבור זמן מה היא עלולה להתפוגג. אבל במאמר של רבי, בשעת מעשה לפעמים לא חשים מאומה, אך כעבור זמן "יושב לו נפח והולם בקורנסו על הברזל, ופתאום נופל לו הרהור תשובה עמוק מכוח המאמר ששמע מהרבי לפני זמן". וזוהי הנקודה, להפנים את האור גם אם לא מרגישים בו מיד. אם קולטים ו"לומדים" אותו כמו שצריך, הוא נשמר לימים רבים.

כשהייתי אצל הרבי עם בני שיחיה, בשנת תשל"ד, שמעתי ממנו על פרשת הקהלה שהמלך קורא, "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'", שדברי המלך נטעו יראה ה' בלבבות לשבע השנים הבאות. למרות שהמלך קרא את פרשת שמע שכל יהודי קורא מדי יום, ולא חידש מאומה, אז מה היה המעמד הגדול? אלא שכשהמלך היה קורא, היה בכוח דבריו לנטוע יראה בלבבות מההארה שבלבו. והוסיף הרבי: לפעמים יהודי שומע מאמר מרבי, ולאחר חמישים שנה הוא מתעורר מזה. היה ניכר בשעתו שהרבי מתכוון למישהו מסוים. החסידים סיפרו שהיה נוכח בהתוועדות אדם שהיה עוד אצל הרבי הרש"ב, ועברו עליו הרפתקאות רבות ברוסיה ועוד. לאחר חמישים שנה הוא חזר בתשובה ובא להתוועדות אצל הרבי ב-770, והרבי תלה זאת בכוח המאמר ששמע לפני שנים. כך הוא אור של צדיק, נטמן עמוק באדמה ומציץ ברגע הנכון.

מוגש על ידי תכנית הלימוד "לב לדעת" מעינינו

מפגשי לימוד "לב לדעת" סדרה מרתקת של חמישה שיעורים להעמקה והרחבה בלימוד עם הרב אמחיה אבן ישראל ימי ראשון 19:00 מכון טל ירושלים

בלעדית למשתתפות התכנית!

